

TEKSTİL VE HAZIR GİYİM SEKTÖR RAPORU 2014

OKA

ORTA KARADENİZ KALKINMA AJANSI
MIDDLE BLACK SEA DEVELOPMENT AGENCY

TEKSTİL VE HAZIR GİYİM SEKTÖR RAPORU 2014

Tekstil ve Hazır Giyim Sektör Raporunun hazırlanmasında katkı veren bütün paydaşlara Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı adına teşekkür ederiz.

Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı
Baskı: Nisan 2014
Araştırma/17

*Orta Karadeniz
Kalkınma Ajansı,
katılımcı bir
yaklaşımla tekstil
ve hazır giyim
sektöründe ulusal
ve uluslararası
ölçekte rekabet
üstünlüklerini
artırmayı
hedeflemektedir.*

Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı, hem yerel dinamikleri harekete geçirerek hızlı, sağlıklı, sürekli ve sürdürülebilir bir kalkınmayı başarmak üzere yerel aktörler ile merkezin iş birliğini geliştirmeyi ve hem de Bölge illeri olan Amasya, Çorum, Samsun ve Tokat'ın ulusal ve uluslararası ölçekte rekabet üstünlüklerini artırmayı hedeflemektedir.

Tekstil ve hazır giyim sektörü Türkiye için olduğu kadar dünya ekonomileri için de, yarattığı istihdam olanakları, kazandırdığı döviz geliri ve ürettiği katma değer ile Türkiye'nin önde gelen sektörlerinin başında gelmektedir. İstihdam potansiyeli, üretim hacmi, dış ticarete konu olması yanında lojistik, imalat, enerji gibi birçok sektör açısından önemli bir yere sahip olan tekstil ve hazır giyim sektörü ekonomik kalkınmada oldukça önemli bir yere sahiptir.

Ajansımızın hazırladığı “Tekstil ve Hazır Giyim Sektörü Raporu” ile Dünya, Türkiye ve Bölge perspektifi verilerek sektörde kullanılan genel tanımlar, dış ticaret rakamları, güncel gelişmeler, sektörün fırsat alanları ile ilgili bölge paydaşlarının görüşleri yansıtılmıştır.

Rapor hazırlığında emeği geçenlere Ajans Yönetim Kurulumuz adına teşekkür eder raporun bölge kalkınmasına yararlı olmasını içtenlikle dilerim.

Mustafa TAŞKESEN
Tokat Valisi
OKA Yönetim Kurulu Başkanı

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ.....	9
2. GENEL TANIMLAR.....	11
2.1. Elyaf.....	11
2.2. İplik.....	12
2.3. Dokuma ve Örmeye Kumaş.....	12
2.4. Dokusuz Yüzeyler.....	13
2.5. Terbiye.....	13
2.6. Hazır Giyim ve Konfeksiyon.....	13
2.7. Teknik Tekstil.....	14
2.8. Ekolojik Tekstil.....	14
2.9. Akıllı Tekstil.....	15
3. DÜNYADA SEKTÖRÜN DURUMU.....	15
4. TÜRKİYE'DE SEKTÖRÜN DURUMU.....	19
4.1 Sektörde Üretim Eğilimleri ve Üretilen Başlıca Ürünler.....	20
4.2 Sektördeki Kuruluşlar, İstihdam ve Ülke Geneline Dağılımı.....	21
4.3 Sektörün Kapasite Kullanımı.....	24
4.4 Sektörün Dış Ticareti.....	26
4.4.1. Tekstil Dış Ticareti.....	26
4.4.2. Hazır Giyim Dış Ticareti.....	30
5. BÖLGEDE SEKTÖRÜN DURUMU.....	35
5.1 Bölgede İhracat.....	35
5.2. Bölgede İthalat.....	40
5.3. Bölgede İşyeri Sayısı ve İstihdam.....	45
6. SEKTÖRDE GÜNCEL GELİŞMELER.....	50
7. GÜNCEL GELİŞMELER PARALELİNDE SAHADAN ELDE EDİLEN VERİ.....	52
8. TEKSTİL SEKTÖRÜ YATIRIMLARINDA TEŞVİK SİSTEMİ.....	55
9. SEKTÖREL GZFT	59
10. FUARLAR.....	60
11. SONUÇ.....	62
KAYNAKÇA.....	63

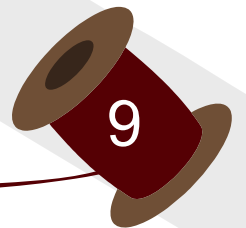

1.GİRİŞ

Tekstil ve hazır giyim sektörü, ülkelerin ekonomik kalkınma sürecinde önemli rol oynayan bir sanayi dalıdır. Tekstil ve hazır giyim sektörü, elyaf ve ipliği kullanım eşyasına dönüştürecek süreçleri kapsayan işlemleri içerir. Bu tanıma göre; sektör elyaf hazırlama, iplik, dokuma, örgü, boya, baskı, apre, kesim, dikim üretim süreçlerini kapsamaktadır. Elyaftan iplik ve mamul kumaşa kadar olan kısım **tekstil**, kumaştan giyim eşyası elde edilene kadar olan süreç ise **hazır giyim** sektörünün içinde değerlendirilmektedir. Sektörün nihai kullanıma yönelik ürünleri çok genel olarak hazır giyim, hazır eşya ve teknik tekstiller olarak gruplandırılmaktadır. Bu kapsamda çorap, kazak, gömlek, pantolon, takım elbise gibi giyim eşyası; perde, çarşaf gibi ev tekstili; halı ve diğer tekstil yer kaplamaları; ağ, ip, kablo, taşıyıcı tekstil bandı, branda, koruyucu bez, filtre, paraşüt, fren bezi, keçe gibi diğer tekstil ürünleri yer almaktadır.

Birleşmiş Milletler tarafından geliştirilen ve dünyada en yaygın olarak kullanılan ekonomik faaliyet sınıflama sistemi olan Tüm Ekonomik Faaliyetlerin Uluslararası Standart Sanayi Sınıflaması (International Standard Industrial Classification – ISIC) üçüncü revizyonunda, tekstil ve hazır giyim sektörü 17. ve 18. bölümlerde sınıflandırılmaktadır.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca yapılan sektörel analiz ve değerlendirmelerde tekstil, hazır giyim ve deri sektörleri moda sektörüyle tüketiciye ulaşan, birbiriyle ilişkili üç ayrı sektör olarak ele alınmaktadır. Özellikle tekstil ve hazır giyim sektörleri tedarik ve üretim zincirlerinin yakın ilişkisi nedeniyle birbiri yerine kullanılan iki terim olarak da kullanılabilir.

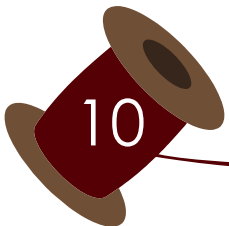
Hazır giyim sektörü, genel anlamda dokuma ve örme kumaşlardan kadın, erkek ve çocuklar için gerek iş hayatında gerekse normal günlük hayatta olmak üzere günün her saatinde giyilmek üzere üretilmiş tüm dış giysiler ile iç giysileri, bunların aynı malzemelerden olmasa da aksesuarlarını ihtiva eder. Bu tarifte, erkek giysileri ile erkek çocuk giysileri arasında, kadın giysileri ile kız çocuk giysileri arasında veya modern giysiler ile yöresel giysiler arasında herhangi bir fark gözetilmemektedir.

Diğer yandan yatak örtüsü, nevresim takımı, tuvalet ve mutfak bezleri gibi dikiş ile birleştirilerek veya kenarları dikilerek hazır eşya haline getirilmiş ev tekstili ürünleri ile kamp eşyası gibi hazır eşyalar da elyaf, iplik ve kumaşlar gibi tekstil makinelerinden imalattan çıktığı haliyle değil de dikiş ve benzeri işlemler sonrasında piyasaya sunulduklarından, hazır giyim sektörü içerisinde değerlendirilmektedir.

Tekstil ve hazır giyim sektöründeki yeni gelişmeler bu sanayinin ürünlerinin nihai kullanım alanlarını genişletmektedir. Günümüzde çok işlevli hazır giyim ürünleri gelişme döneminin daha başlarında olup gelecek vaat etmektedir. Teknik tekstillerin ise kullanım alanları daha da yaygınlaşmaktadır.

Tekstil teknolojileri, elyaf ve iplikten üretilen, genellikle esnek ve bazı durumlarda esnek olmayabilen malzemelerin üretim teknolojileri ile bu malzemeleri şekillendirme ve mamul hale getirmede kullanılan teknolojilerdir. Bu teknolojiler ışığında, tekstil ve hazır giyim üretimi en geniş şekliyle aşağıdaki gibi özetlenebilir. Bu üretim sürecinin yanı sıra daha farklı bir süreçle dokusuz tekstil yüzeyi de elde edilebilmektedir.

Bu üretim adımları (tekstilin alt sektörleri) kendi aralarında, sermaye-yoğun veya emek-yoğun oluş bakımından çok büyük farklılıklar

göstermektedirler. Kimyasal (insan yapısı, sentetik ve suni) elyaf ve iplik çekimi dünyanın en sermaye yoğun sanayi sektörü olan petro kimya sanayii içinde yer alırken; iplik, dokuma, örme ve tekstil terbiye işletmeleri dördüncü sermaye-yoğun sanayi sektörünü oluşturmaktadırlar. Konfeksiyon ise halâ emek-yoğun bir sanayi sektörüdür.

Tekstil sektörü, hazır giyim sektörünün tedarik zinciri içinde yer alan ve geniş kapsamlı üretim yelpazesine sahiptir. Tekstil kendi içinde elyaftan başlayarak mamul maddeye kadar oldukça uzun bir üretim zincirine sahip olup, genel itibariyle iplik, dokuma, örme, dokusuz yüzey, terbiye, hazır giyim ve konfeksiyon alt sektörleri yan sanayi olarak sayılabilir. Ayrıca tekstil sanayi; otomotivden, inşaata, ağır sanayiden tıbbaya kadar pek çok sektörle teknik açıdan ilişki içindedir.

2. GENEL TANIMLAR

2.1. Elyaf (Lif): Lif en genel tanımıyla, enine kesitine göre boyu çok uzun olan, esnek, eğrilebilir maddelerdir. Tekstil yapılarının temel unsurunu teşkil eden elyaf veya lif, temin edildikleri kaynakların türlerine göre adlandırılırlar. Lifler devamlı (filament) veya devamsız (stapel) olarak da sınıflandırılmaktadır.

Her lif kendine has özelliklere göre belirli ürünlerde kullanılmaktadır. Lifler, uzunluğu, inceliği, düzlüğü, rengi, parlaklığı, nem çekme özelliği, ısı tutma özelliği, buruşma özelliği, kopma dayanıklılığı, sürtünme ve aşınma sağlamlığı, sıcak tutma özelliği, zararlılara karşı dayanıklılığı dikkate alınarak farklı ürünlerin elde edilmesinde tek başlarına veya diğer liflerle karıştırılarak kullanılmaktadır.

Doğal lifler özellikle insan sağlığı açısından daha olumlu özelliklere sahip oldukları için tercih edilmekte ayrıca tarımsal girdi olması nedeniyle üretimi ve tüketimi devletlerce desteklenmektedir. Kimyasal liflerin üretimi ise esas olarak kimya sanayiinin konusu olmakla birlikte bu alandaki teknolojik yenilikler ile daha yüksek performanslı yeni liflerin geliştirilmesi tekstil sektöründeki değişimi etkilemektedir.

2.2.İplik: Lifler uzunluk, kalınlık ve dayanıklılık kazandırılmak amacıyla eğrilip bir araya getirilerek iplik elde edilir. Eğrilmiş iplikler daha sonra tekrar bükülerek daha kalın ve dayanıklı hale de getirilebilir. İplikler örme ve dokuma kumaş üretiminde kullanılabileceği gibi dikiş ipliği olarak da kullanılabilir. İplik elde etme aşamasında ring, open-end, friksiyon veya hava jeti yöntemleri kullanılmaktadır. Günümüzde en çok ring ve open-end iplikçilik yaygındır. Ring sistemi ile daha ince ve kaliteli iplik elde edilebilirken open-end'de üretim süreci daha kısa ancak kalite daha düşüktür. İplikler elde edilirken kullanılan elyafın özellikleri, düzenliliği, sağlamlığı, esnekliği, sertliği ve bükümüne göre farklı türde kumaş elde etmek amacıyla kullanılırlar.

2.3.Dokuma ve Örme Kumaş: İpliklerin düz bir yüzey elde edilecek şekilde bir araya getirilmesiyle dokuma veya örme kumaş elde edilir. Dokuma kumaş elde edilirken çözüğü ve atkı adı verilen iki iplik grubu yatay ve dikey olarak birbirinin altından ve üstünden geçirilirken, örme kumaş elde edilmesinde bir (atkı örme) veya birden fazla (çözüğü örme) aynı yönde dizili iplik birbirleriyle ilmeklerle tutturulurlar.

Dokuma tezgahları atkı atım sistemlerine (mekikçikli, kancalı, hava jetli, su jetli vs.) ve ağızlık açma sistemlerine (eksantrikli, kamlı, armürlü ve jakarlı sistemler) göre sınıflandırılmaktadırlar. Atkılı örme sistemleri ise düz (triko) ve yuvarlak örme olarak sınıflandırılmaktadır.

Dokuma kumaş daha ince, dayanıklı ve düzgün iken, örme kumaş daha hacimli ve esnektir. Bu özelliklerinden dolayı dokuma kumaş, perde, gömlek, havlu gibi; örme kumaş ise kazak, çorap gibi ürünlerin üretiminde kullanılmaktadır. Örme kumaş elde etmek dokuma kumaşa göre nispeten daha kolaydır.

2.4.Dokusuz Yüzeyler: Örme ve dokumanın yanı sıra çeşitli yöntemlerle dokusuz yüzey (tafting yüzeyler, yapıştırımalı yüzeyler, mali yüzeyler ve non-woven yüzeyler) de elde edilebilmektedir. Bazı teknik tekstiller ve yer döşemesinde (halıflex vb.) kullanılan bu tür yüzeylerin elde edilmesi günümüzde tekstil sanayinin gelişen bir kolunu oluşturmaktadır.

2.5.Terbiye: Ham tekstil yüzeyleri ağartma, merserizasyon, boyama, baskı, apre gibi terbiye işlemlerinden geçirilerek moda ve kullanılacağı yere göre tuşe (tutum), renk, parlaklık, nem çekme, buruşmazlık, keçeleşmeme, tutuşmazlık, anti bakteriyel, anti statik, leke tutmama gibi özellikler kazandırılır. Bu süreçteki işlemler ağırlıklı olarak kimyasal özelliktedir ve çevresel açıdan olumsuz etkiler yaratabilmektedir. Terbiye işlemi kumaşa katma değer katan önemli bir üretim aşamasıdır.

2.6.Hazır Giyim ve Konfeksiyon: Mamul kumaş ve aksesuarlarla standart ölçülere göre belli üretim teknikleri kullanılarak standart hazır giyim eşyası elde edilir. Hazır giyim imalatı sırasıyla model hazırlama, kalıp çıkarma, pastal çizimi, kesim, dikim, temizleme, ütü ve ambalajlama üretim sürecini takip etmektedir. Bu süreç sonunda iki boyutlu kumaşa beğenilere ve kaplanacak şekle uygun üç boyutlu hacim kazandırılmaktadır.

2.7.Teknik tekstil: 1980'li yıllarda, “endüstriyel tekstil” kavramının yetersiz kalması üzerine kullanılmaya başlanmıştır. Teknik tekstiller; ücretleri ve katma değeri daha yüksek ürünlerdir. Polyester, polipropilen, naylon, viskos, pamuk, cam ve aramid gibi malzemelerden üretilmekte olup; kimyasallara, hava şartlarına, mikro organizmalara dayanıklı, yüksek mukavemet, yanmazlık gibi üstün performans özelliklerine sahiptirler. Uygulama alanları konveyör (taşıyıcı) bantlar, tıbbi eldivenler, balistik (kurşun geçirmez) kumaşlar, akustik izolasyon malzemeleri, roketler, otomobillerdeki hava yastıkları, antistatik tekstiller, suni çimen, tentelik kumaşlar, bandaj malzemeleri, aleve dayanıklı battaniye ve yastıklar, filtreler, yanmaz yapı malzemeleri, kimyasal koruyucu giysiler, tek kullanımlık koruyucu giysiler, kanalizasyon ve sulama sistemleri, güç tutuşur dekorasyon materyalleri ve perde şeklindedir.

2.8.Ekolojik tekstil: ya da eko tekstil (çevre dostu tekstiller) kavramı ise; 1990'lı yıllarda yoğunlaşan çevrenin korunmasına yönelik hareketlerin sonucunda ortaya çıkmıştır. Üretim süreçlerinin tüm aşamalarında çevreye ve insana zarar vermeyecek uygulamaların gerçekleştirilmesini amaçlar. Üretim Ekolojisi, İnsan Ekolojisi ve Atık Ekolojisi olmak üzere üç grupta değerlendirilir. Hammaddenin çevre dostu koşullarda üretilmesi, kimyasalların çevreye zarar vermeyecek ürünlerden seçilmesi, solunum, sindirim ve ter yoluyla insana zarar vermeyecek giysilerin üretilmesi, üretim atıklarının ve kullanım sonucu oluşan atık giysilerin geri dönüşüm süreçlerinin gerçekleştirilmesi gibi konuları içermektedir. (Tekstil Ürünleri İmalatı Ve Giyim Eşyalarının İmalatı, Proje ve İş Geliştirme Birimi İAOSB Haber Dergisi, Temmuz 2012)

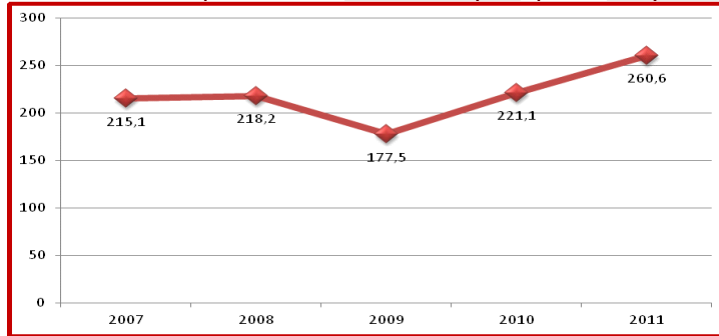

2.9.Akıllı tekstiller: teknik tekstiller içerisinde yer alan, çevresel etkiler nedeniyle önemli ve yeniden üretilebilir otomatik değişim özellikleri olan elyaf ve kumaşlardır. Yüksek teknolojik ve katma değeri çok yüksek ürünlerdir. Herhangi bir etkiyi veya etki değişikliğini algılama ve buna tepki verme özelliğine sahiptirler. Günümüzde geliştirilen çok işlevli elyaflar, askeri giysiler, koruyucu hastane elbiseleri, yüksek performanslı spor giysileri gibi birçok alanda uygulama bulmaktadırlar. 5 Ayrıca; çevresel değişimleri algılayarak renk, gözenek ve kalınlık özelliklerini değiştirebilen, mikropları öldüren, cildi besleyip masaj yapabilen, bazı ilaçların deriden vücuda verilmesini sağlayan örnekler günümüzde görülmeye başlanmıştır. (Tekstil Ürünleri İmalatı Ve Giyim Eşyalarının İmalatı, Proje ve İş Geliştirme Birimi İAOSB Haber Dergisi, Temmuz 2012)

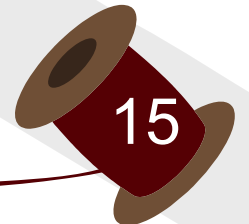
3. DÜNYADA SEKTÖRÜN DURUMU

Dünya tekstil ihracatı 2009 yılında bir önceki yıla kıyasla %18,6 oranında azalarak 177,5 milyar Dolar düzeyinde, 2010 yılında %24 oranında artarak 221,1 milyar Dolar düzeyinde gerçekleşmiştir.

Grafik 3.1.2007-2011 Dünya Tekstil İhracatı (Milyar USD)

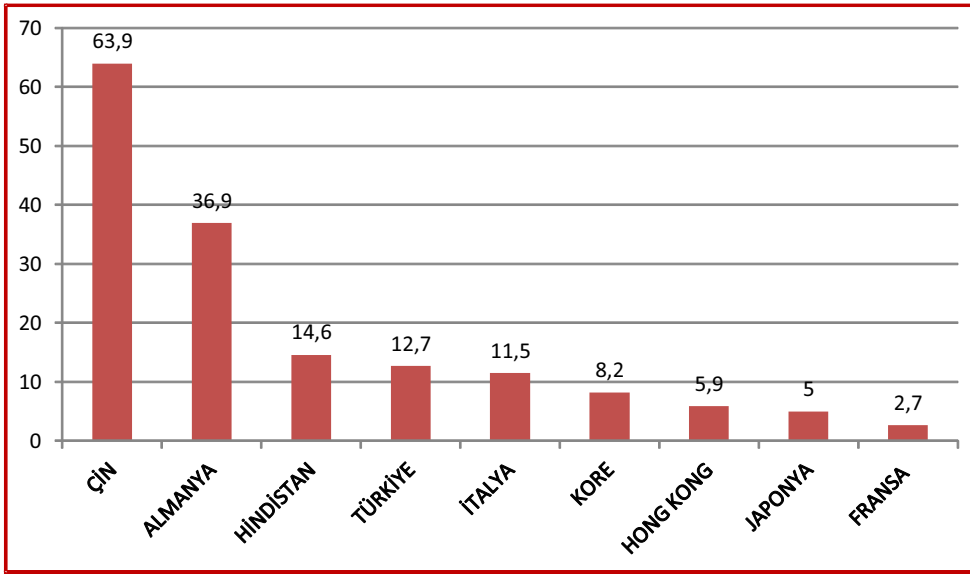
Kaynak: Trademap, 2013

2011 yılı itibariyle ülkeler bazında yapılan ihracat incelendiğinde ise Çin'in 63,9 milyar USD ile toplam tekstil ihracatının %24,6'sını yaptığı görülmektedir. Çin'i sırasıyla toplam ihracatın %14,2'sini yapan Almanya, %5,7'sini yapan Hindistan, %4,8'ini yapan Türkiye, %4,4'ünü yapan İtalya, %3,1'ini yapan Kore takip etmektedir.

Grafik 3.2. 2011 Yılı Ülkeler Bazında Dünya Tekstil İhracatı

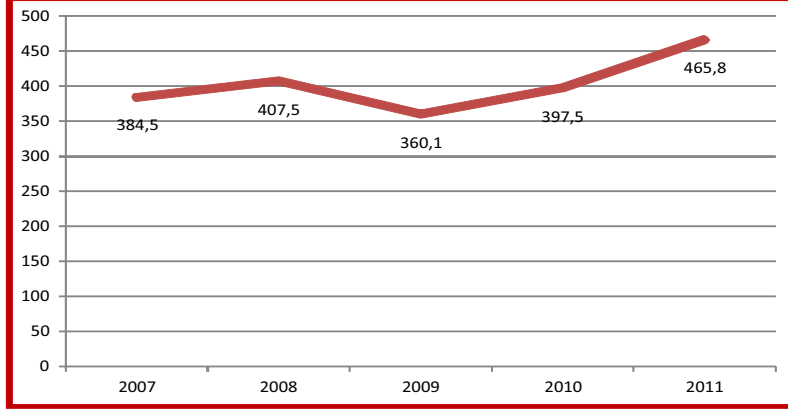
Kaynak: Trademap, 2013

Dünya hazır giyim sektöründe ihracat 2009 yılında %11,6'lık azalışla 360 milyar USD, 2010 yılında %10'luk artışla 397,5 milyar USD olmuştur. 2010 yılı dünya hazır giyim ihracatının %80'i gelişmiş ülkelere yapılmıştır. (Tekstil, Hazır Giyim, Deri ve Deri Ürünleri Sektörleri Raporu (2012/2), T.C Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Sanayi Genel Müdürlüğü, Sektörel Raporlar ve Analizler Serisi)

TEKSTİL VE HAZIR GİYİM SEKTÖRÜ

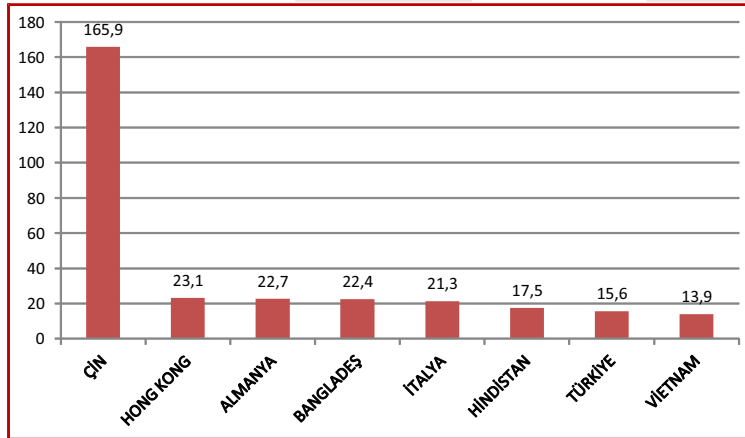
Grafik 3.3. 2007-2011 Dünya Hazır Giyim İhracatı (Milyar USD)

Kaynak: Trademap, 2013

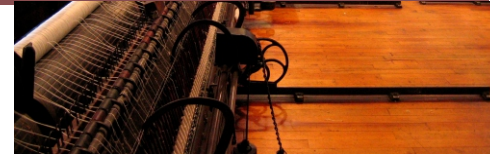
2011 yılı ülkeler bazında hazır giyim ihracatı incelendiğinde ise Çin'in büyük bir farkla ilk sırada geldiği görülmektedir. Çin 2011 yılında toplam ihracatın %36'sını yapmıştır. Çin'i takip eden diğer ülkeler ise toplam ihracatın %5'ini yapan Hong Kong, %4,8'ini yapan Almanya, %4,8'ini yapan Bangladeş 'tir.

Grafik 3.4. 2011 Yılı Ülkeler Bazında Dünya Hazır Giyim İhracatı

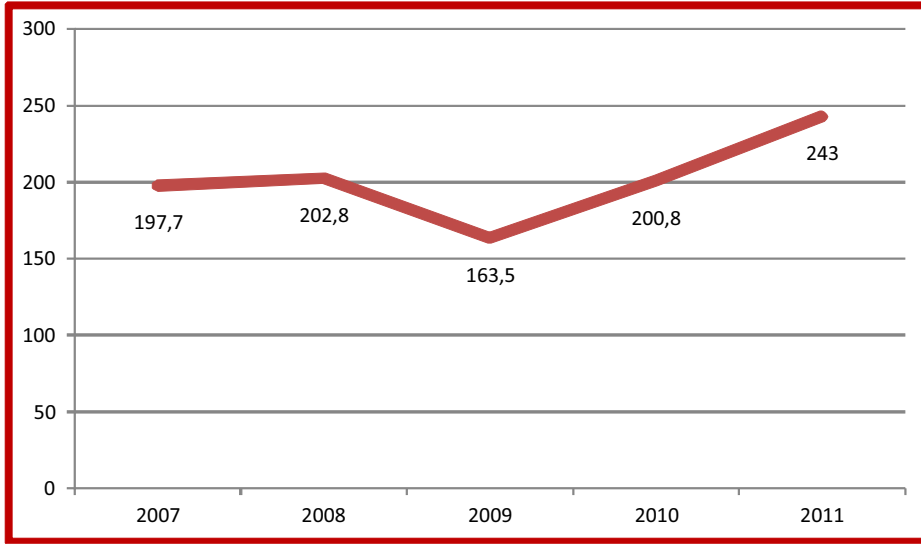

Kaynak: Trademap, 2013

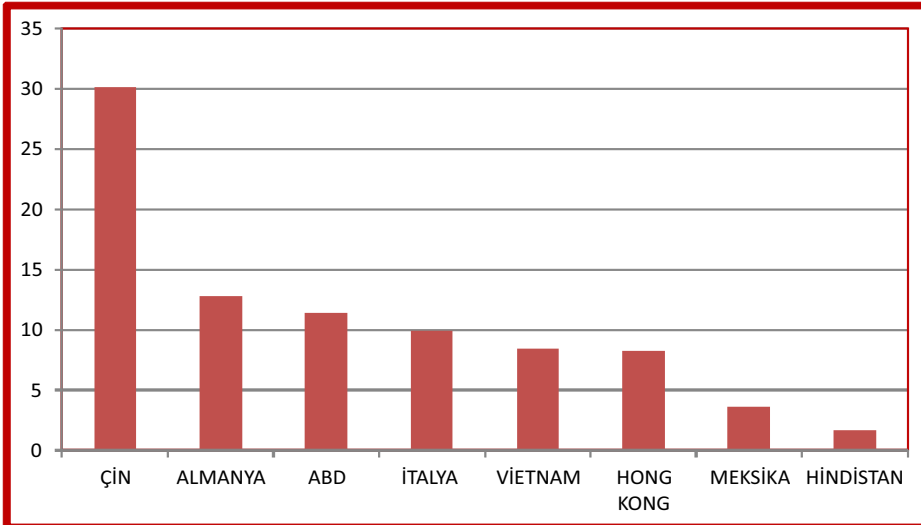

Grafik 3.5.2007-2011 Dünya Tekstil İthalatı (Milyar USD)

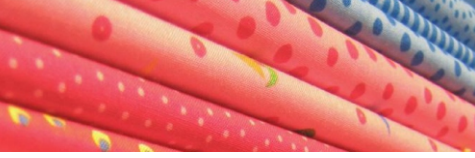

Kaynak: Trademap, 2013

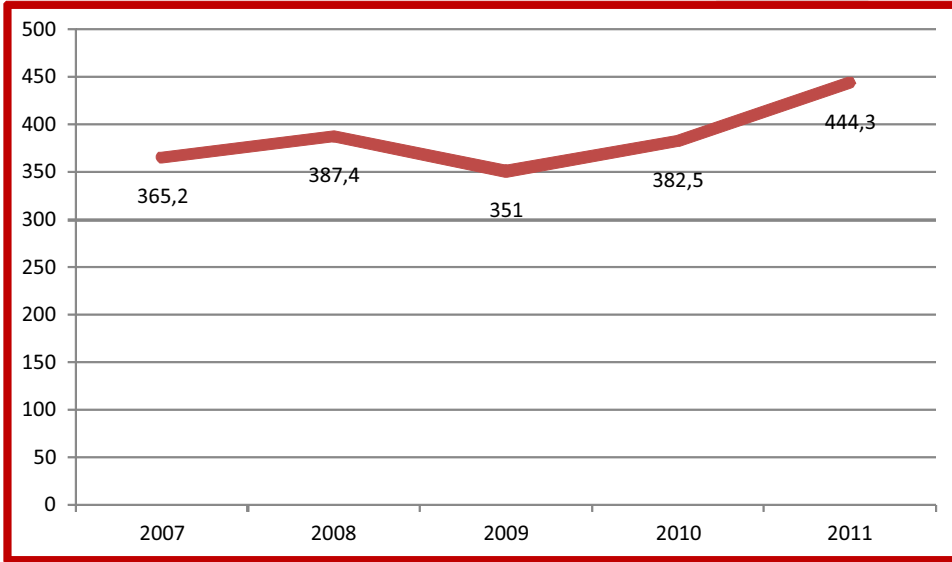
Grafik 3.6. 2011 Yılı Ülkeler Bazında Dünya Tekstil İthalatı

Kaynak: Trademap, 2013

Grafik 3.7.2007-2011 Dünya Hazır Giyim İthalatı (Milyar USD)

Kaynak: Trademap, 2013

Tekstil ve hazır giyim sektöründe gerek üretim, gerekse ihracat konusunda dünya liderliği Çin Halk Cumhuriyeti'ndedir. Sektörde aynı konularda ikinci sırada gelen AB ülkeleri aynı zamanda Çin, Türkiye, Bangladeş, Hindistan gibi ülkelere yaptıkları alımlarla en büyük ithalatçı konumundadır.

4. TÜRKİYE'DE SEKTÖRÜN DURUMU

1995 yılında Dünya Ticaret Örgütü tarafından kabul edilen 2005 yılında uygulamaya geçilen ticaret kotalarının kaldırılması ile birlikte Tekstil ve Hazır Giyim Sektöründe yeni bir döneme geçilmiştir. Kotaların kaldırılması ile birlikte uluslararası pazarlarda rekabet başlamıştır. Türkiye bu dönemden önce düşük maliyetli ürünler bazından rekabet etmeye

çalışırken bu dönemden sonra yüksek katma değerli tekstil ürünleri ile ve hazır giyimde markalaşma yolunda ilerlemeye başlamıştır.

Türk tekstil ve hazır giyim sanayi, 2009 yılında yaşanan ekonomik krizden en çok etkilenen sektörler arasında yer almıştır. Hem tekstil sektöründe hem de hazır giyim sektöründe 2009 yılı ihracat rakamlarında bir önceki yıla göre düşüş izlenmiştir. Ancak Ekonomi Bakanlığı verilerine göre tekstil sektörü ihracatı 2010 yılında bir önceki yıla göre %18,2 oranında artarak 6 milyar 352 milyon dolar, 2011 yılı ihracatı %21,4 oranında artarak 7 milyar 710 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Hazır giyim sanayi 2010 yılında %10,5 oranında artarak 14 milyar 206 milyon dolar, 2011 yılında %10,3 oranında artarak 15 milyar 665 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Türkiye İhracatçılar Meclisi tarafından açıklanan rakamlara göre 2011 yılı ihracat sıralamasında hazır giyim sektörü otomotiv ile kimyevi maddeler ve mamulleri sektörlerinden sonra en fazla ihracat yapan 3. sektör, tekstil sektörü ise 7. sektör olmuştur.

Tübitak tarafından yürütülen Vizyon 2023 çalışması kapsamında düzenlenen "2023 Dünyasında Türkiye" isimli çalıştayda Türk tekstil sektörünün vizyonu; katma değeri yüksek, yenilikçi, rekabetçi ve teknoloji içeren ürün ve hizmet sunumları ile dünya ticaretindeki payını ve toplumsal refahı arttırmak olarak belirlenmiştir.

4.1. Sektörde Üretim Eğilimleri ve Üretilen Başlıca Ürünler

Tekstil ve hazır giyim sektörü, elyaf ve ipliği kullanım eşyasına dönüştürecek süreçleri kapsayan işlemleri içermektedir. Bu tanıma göre; sektör elyaf hazırlama, iplik, dokuma, örgü, boya, baskı, apre, kesim, dikim üretim süreçlerini kapsamaktadır. Elyaftan iplik ve mamul kumaşa kadar olan kısım tekstil, kumaştan giyim eşyası elde edilene kadar olan süreç ise hazır giyim sektörünün içinde değerlendirilmektedir.

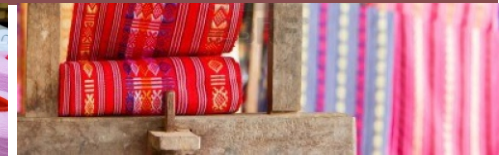
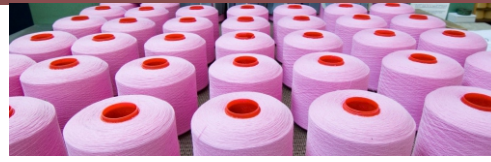

Sektörün nihai kullanıma yönelik ürünleri çok genel olarak hazır giyim, hazır eşya ve teknik tekstiller olarak gruplandırılmaktadır. Bu kapsamda çorap, kazak, gömlek, pantolon, takım elbise gibi giyim eşyası; perde, çarşaf gibi ev tekstili, halı ve diğer tekstil yer kaplamaları; ağ, ip, kablo, taşıyıcı tekstil bandı, branda, koruyucu bez, filtre, paraşüt, fren bezi, keçe gibi diğer tekstil ürünleri yer almaktadır. (Tekstil, Hazır Giyim, Deri ve Deri Ürünleri Sektörleri Raporu (2012/2), T.C Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Sanayi Genel Müdürlüğü, Sektörel Raporlar ve Analizler Serisi)

4.2. Sektördeki Kuruluşlar, İstihdam ve Ülke Geneline Dağılımı

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (ÇŞGB) 2011 yılı kayıtlarına göre 11.030.939 zorunlu sigortalı arasında 2.976.910'u imalat sanayinde kayıtlıdır. Bunlardan 16.047 işyerinde 392.550 kişi tekstil imalatında, 30.325 işyerinde 413.218 kişi hazır giyim imalatında istihdam edilmektedir.

Buna karşılık kayıt dışılık dikkate alındığında, tarım ve hizmet sektörleri dahil tüm sektörler içinde THD sektörlerinde yaklaşık %12 civarında bir istihdam sağlanmaktadır. Kayıtlı-kayıtsız çalışanlarla birlikte 450.000 kişi tekstil sanayinde, 1.500.000 kişi de hazır giyim sanayinde olmak üzere, THD sektörlerinde toplam 2.000.000 civarında kişinin çalıştığı tahmin edilmektedir.. (Tekstil, Hazır Giyim, Deri ve Deri Ürünleri Sektörleri Raporu (2012/2), T.C Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Sanayi Genel Müdürlüğü, Sektörel Raporlar ve Analizler Serisi)

Tekstil Ürünleri İmalatı

İller	İşyeri Sayısı	Ülke içindeki payı	Sigortalı Çalışan sayısı	Ülke içindeki payı
İSTANBUL	5.454	0,34	67.014	0,17
BURSA	2.957	0,18	65.565	0,16
DENİZLİ	1.212	0,07	29.995	0,07
GAZİANTEP	938	0,05	44.249	0,11
İZMİR	917	0,05	15.124	0,03
UŞAK	656	0,04	10.465	0,02
TEKİRDAĞ	447	0,02	45.478	0,11
ANKARA	289	0,018	3.393	0,008
KAHRAMANMARAŞ	265	0,017	24.436	0,06
ADANA	242	0,015	9.520	0,02
TOKAT	61	0,004	1856	0,004
SAMSUN	58	0,003	745	0,002
AMASYA	22	0,001	242	0,0006
ÇORUM	7	0,0004	54	0,0001
DİĞER	2.522	0,15	74.414	0,19
TOPLAM	16.047		392.550	

Kaynak: SGK 2011 İstatistik Yılı

Tekstil sektöründe istihdam oranları incelendiğinde ülke genelinde en yüksek işyeri sayısı ve istihdamın İstanbul ilinde olduğu görülmektedir. İstanbul ilini Bursa, Denizli, Gaziantep, İzmir gibi illerin takip ettiği görülmektedir.

Hazır Giyim Ürünleri İmalatı

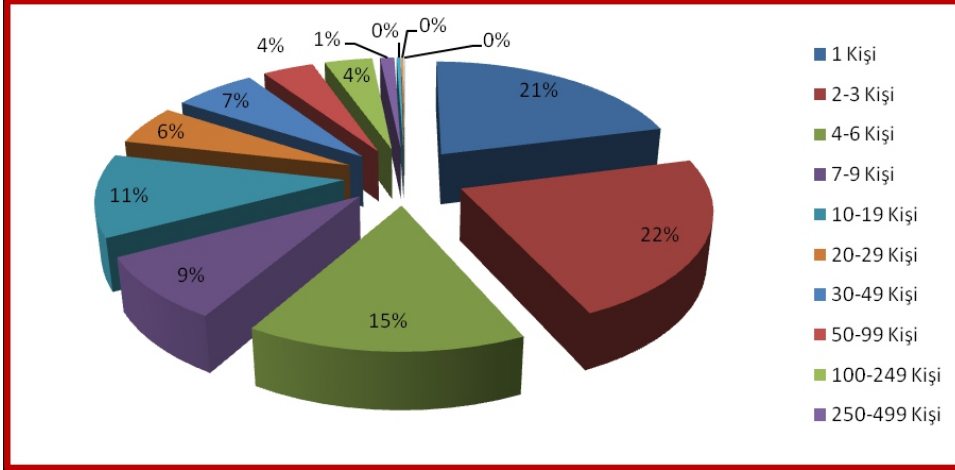
İller	İşyeri Sayısı	Dağılımı (%)	İstihdam Düzeyi	Dağılımı (%)
İSTANBUL	21.683	0,715	240.602	0,582
İZMİR	2103	0,069	35.006	0,085
BURSA	1240	0,041	12.744	0,031
ANKARA	680	0,022	8.152	0,020
GAZİANTEP	512	0,017	2.567	0,006
ADANA	401	0,013	3.950	0,010
DENİZLİ	306	0,010	9.743	0,024
KOCAELİ	177	0,006	2.255	0,005
TEKİRDAĞ	149	0,005	14.063	0,034
KAYSERİ	130	0,004	912	0,002
SAMSUN	122	0,004	1.506	0,004
ÇORUM	45	0,001	3.703	0,009
TOKAT	28	0,000	1.350	0,000
AMASYA	15	0,001	684	0,003
DiĞER	2.734	0,09	75.981	0,002
TOPLAM	30.325		413.218	

Kaynak: SGK 2011 İstatistik Yıllığı

Hazır giyim sektöründe istihdam oranları incelendiğinde ülke genelinde en yüksek işyeri sayısı ve istihdamın İstanbul ilinde olduğu görülmektedir. İstanbul ilini İzmir, Bursa, Ankara, Gaziantep, Adana gibi illerin takip ettiği görülmektedir.

Grafik 4.2.1. Türkiye'de Faaliyet Gösteren İşletmelerin İşyeri Büyüklüğüne Göre Dağılımı

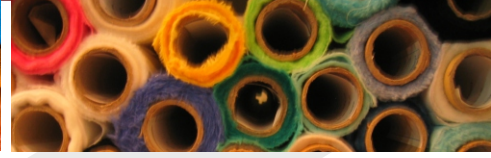
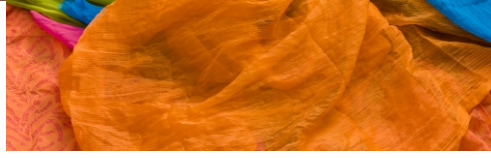
Kaynak: SGK, 2010

Büyük ölçekli firmalarda 1990'lı yıllardan itibaren artış olmuştur. Büyük, orta ve küçük ölçekli 14.692 işletmenin %69,2'si 1-49 işçi, %18,1'i 50-249 kişi, %12,6'sı 250 kişiden fazla işçi çalıştırmaktadır.

4.3. Sektörün Kapasite Kullanımı

Tekstil ürünleri imalatı sanayi ve giyim eşyaları imalatı sanayi kapasite kullanım oranları 2009 yılında, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizi de etkileyen küresel mali kriz nedeniyle 2008 yılına göre azalmıştır. Kriz döneminden sonra kapasite kullanım oranlarında genel bir toparlanma olduğu gözlemlenmektedir.

TEKSTİL VE HAZIR GİYİM SEKTÖRÜ

Kaynak: TCMB, 2012

Tekstil imalatı sanayi kapasite kullanım oranları; 2006 yılında %80,5, 2007 yılında % 81,4, 2008 yılında % 75,5, 2009 yılında % 71,8 ve 2010 yılında %78,8, 2011 yılında %76,5, 2012 yılında 77,9 olarak gerçekleşmiştir.

Hazır giyim imalatı sanayi kapasite kullanım oranları; 2006 yılında %82,5, 2007 yılında % 83,4, 2008 yılında % 80,1, 2009 yılında % 76,8 ve 2010 yılında %76,5, 2011 yılında %76,4, 2012 yılında 77,7 olarak gerçekleşmiştir.

4.4. Sektörün Dış Ticareti

Tekstil ve hazır giyim sektörleri verdiği dış ticaret fazlası ile imalat sanayinde önemli bir yere sahiptir. Fakat sektöre girdi oluşturan bazı temel hammaddeler açısından yerli üretim tüketimi karşılamadığından, girdiler açısından dış ticaret açığı mevcuttur.

Ekonomi Bakanlığı (EB) tarafından yapılan bir araştırmaya göre 2010-2011 yıllarında Türkiye imalatının ithal ara malına bağımlılığı %40'tan %43'e yükselmiştir. 2011 yılı verileri THD sektörleri bazında incelendiğinde ithal ara malına bağımlılık tekstil sektöründe %43, hazır giyim sektöründe %19, deri ve deri ürünleri sektörlerinde ise %38 olarak tespit edilmiştir. Buna karşılık yine EB verilerine göre 1 dolarlık tekstil ithalatına karşı 2,1 dolarlık tekstil ürünü ihraç edilirken, 1 dolarlık hazır giyim ithalatına karşılık ise 4,1 dolarlık ihracat yapıldığı görülmektedir.

Türkiye, 2010 yılı DTÖ verilerine göre, dünya tekstil ihracatında %3,6'lık pay ile tekstilde 8'inci; hazır giyim ihracatında %3,6'lık pay ile dünyada 5'inci büyük ihracatçı konumundadır. 2012 dünya ihracat rakamları incelendiğinde ise Türkiye tekstilde en iyi performans gösteren ülkelerden biri olmuş; tekstil ve hazır giyim sektörlerinde dünya ihracatında 7. Sırada yer almıştır.

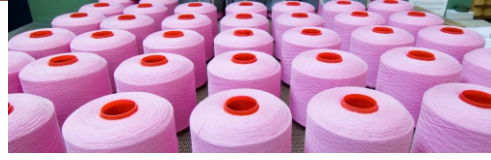
2010 yılında Türk tekstil sektörü dünya tekstil ithalatında 6'ıncı sırada yer almıştır. Türkiye, hazır giyimde ise %0,8'lik pay ile dünya ithalatında 10'uncu sırada yer almaktadır.

4.4.1. Tekstil Dış Ticareti

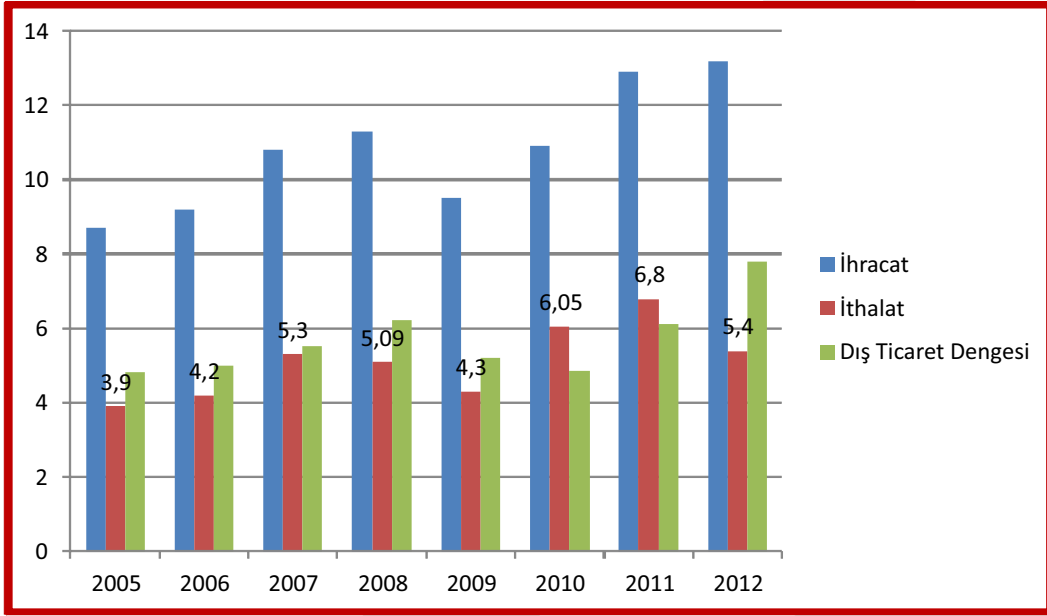
Tekstil sektörünün, 2012 yılında toplam ihracattaki payı yaklaşık %9,5'dir. 2012 yılı verilerine göre ise tekstil sektörünün toplam ihracattaki payı %8,6'dır. Ülkemizdeki toplam tekstil ürünleri ihracatı 2012 yılında 13.259.405 Dolar olarak gerçekleşmiştir.

TEKSTİL VE HAZIR GİYİM SEKTÖRÜ

Grafik 4.4.1.1. Yıllar İtibariyle Tekstil Dış Ticareti (Milyar Dolar)

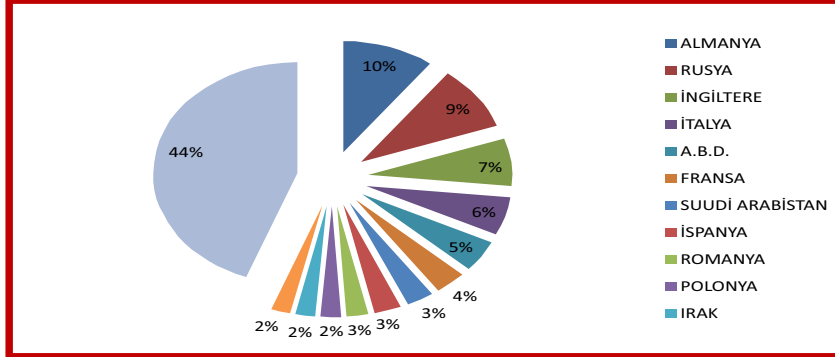
Kaynak: TÜİK, 2012 (*2012 verileri geçicidir.)

2005-2012 dönemindeki tekstil ürünleri ihracatı incelendiğinde Türkiye'nin 2009 krizinin etkisinde olduğu dönem hariç ihracatın genel olarak bir artış eğiliminde olduğu görülmektedir.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının 2012 raporuna göre tekstil sektörü 2011 yılı ihracatında örme mensucat başta olmak üzere ev tekstili ürünleri ve halılar en büyük ihracat kalemlerindedir. Pamuklu ve sentetik mensucatta da dış ticaret dengesi pozitif yöndedir.

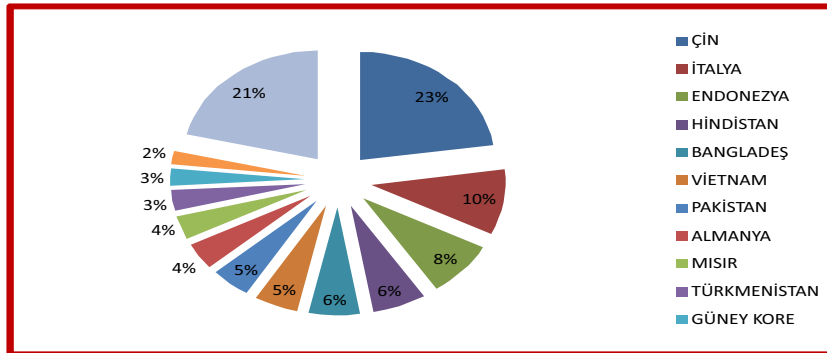
Grafik 4.4.1.2. Tekstil İhracatı Yapılan Ülkeler

Kaynak: TÜİK, 2012

Tekstil sektöründe ihracat yapılan ülke sayısı yaklaşık olarak 180'dir. Genel olarak ihracat belli bir yere yoğunlaşmamakla birlikte ihracatın en yüksek oranda yapıldığı ülke Almanya'dır. Ülkemiz tekstil sektöründe yaptığı toplam ihracatın %10'unu Almanya'ya yapmaktadır. 2012 geçici verilerine göre Almanya'ya yapılan ihracatın değeri 1.329.116.471 Dolar'dır. Almanya'yı sırasıyla 1.206.276.235 Dolar ile Rusya, 898.985.218 Dolar ile İngiltere, 728.680.074 Dolar İtalya, 595.587.699 Dolar ile ABD takip etmektedir.

Grafik 4.4.1.3. Tekstil İthalatı Yapılan Ülkeler

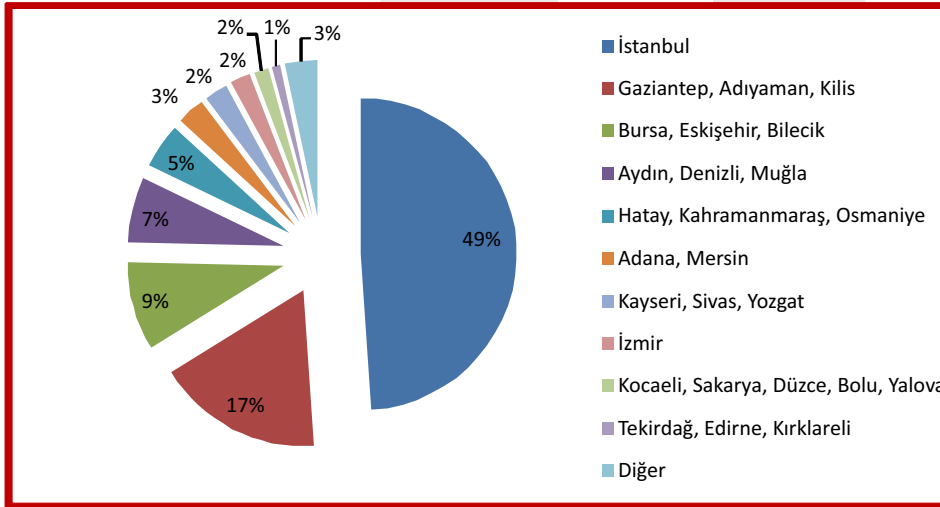
Kaynak: TÜİK, 2012

TEKSTİL VE HAZIR GİYİM SEKTÖRÜ

Tekstil sektöründe ithalat yapılan ülke sayısı yaklaşık olarak 120'dir. İthalatın büyük bir kısmı Çin'den yapılmaktadır. 2011 TÜİK verilerine göre Çin'den yapılan ithalat 1.705.052.194 Dolar iken 2012 geçici verilerine göre ise 1.144.487.675 Dolar olmuştur. Çin'i sırasıyla 489.867.040 Dolar ile İtalya, 420.780.265 Dolar ile Endonezya, 325.620.735 Dolar ile Hindistan, 307.221.534 Dolar ile Bangladeş, 265.608.573 Dolar ile Vietnam takip etmektedir.

Grafik 4.4.1.3. Türkiye'de Tekstil Ürünleri İhracatının Düzey 2 Bölgelerine Göre Dağılımı

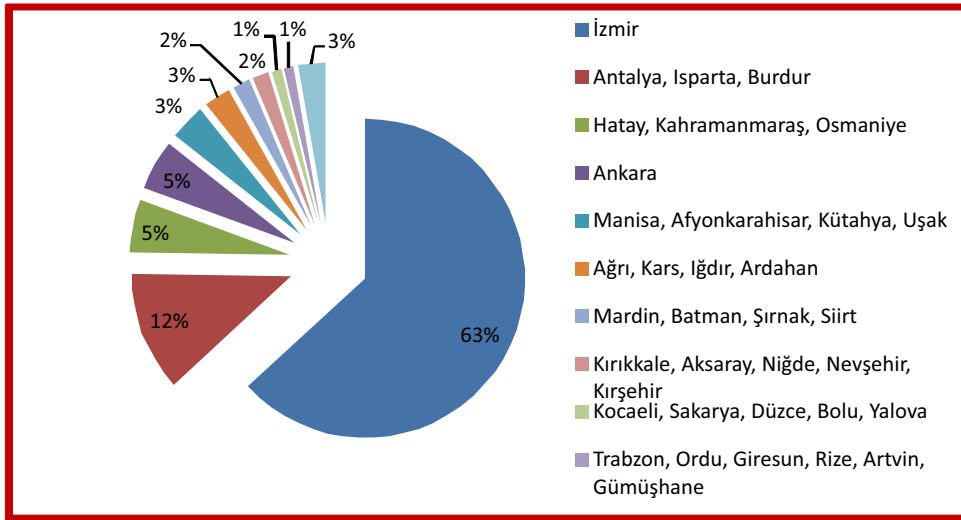
Kaynak: TÜİK, 2012

Türkiye'de tekstil ürünleri ihracatının Düzey 2 bölgelerine göre dağılımı incelendiğinde ise ihracatın %49'unun TR10 Bölgesinden yapılmakta olduğu görülmektedir. 2012 geçici verilerine göre TR10 Bölgesi'nden (İstanbul) gerçekleşen ihracat 5.930.396.471 Dolar'dır. TR10 Bölgesini sırasıyla 2.085.832.581 Dolar ile TRC1 (Gaziantep, Adıyaman,

Kilis) Bölgesi, 1.114.039.729 Dolar ile TR41 (Bursa, Eskişehir, Bilecik) Bölgesi, 831.956.866 Dolar ile TR32 (Aydın, Denizli, Muğla) Bölgesi, 559.470.124 Dolar ile TR63 (Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye) Bölgesi takip etmektedir.

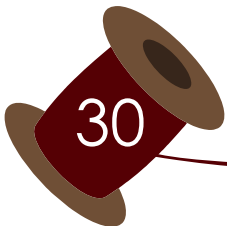
Grafik 4.4.1.3. Türkiye'de Tekstil Ürünleri İthalatının Düzey2 Bölgelerine Göre Dağılımı

Kaynak: TÜİK, 2012

4.4.2. Hazır Giyim Dış Ticareti

Hazır giyim sektörünün, 2011 yılında toplam ihracattaki payı yaklaşık %8,62'dir. 2012 yılı geçici verilerine göre ise tekstil sektörünün toplam ihracattaki payı %7,8'dir. Ülkemizdeki toplam hazır giyim ürünleri ihracatı, 2011 yılında 11.633.423.896 Dolar, 2012 yılı TÜİK geçici verilerine göre 10.977.022.051 Dolar olarak gerçekleşmiştir. İthalat değerleri

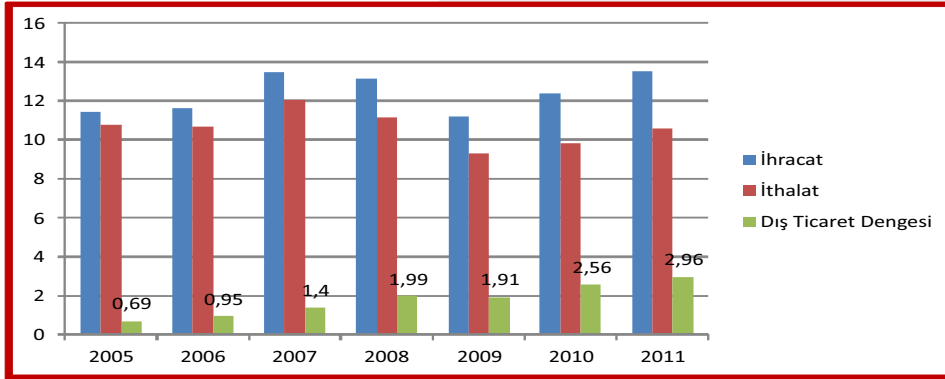

TEKSTİL VE HAZIR GİYİM SEKTÖRÜ

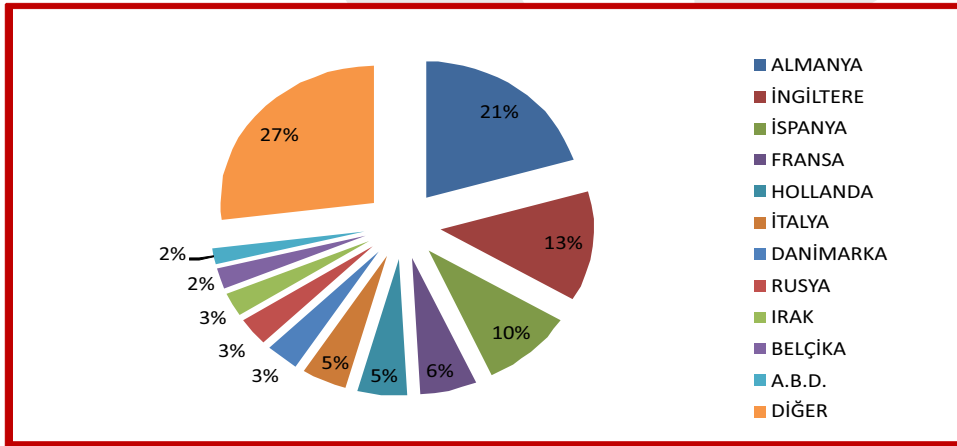
incelendiğinde ise hazır giyim ürünleri ithalatının, 2011 yılında toplam ithalattaki payı yaklaşık olarak %1,14'tür. 2012 yılı geçici verilerine göre ise hazır giyim sektörünün toplam ithalattaki payı % 0,98'dir. Ülkemizdeki toplam hazır giyim ürünleri ithalatı, 2011 yılında 2.748.160.607 Dolar, 2012 yılı TÜİK geçici verilerine göre 2.138.957.463 Dolar olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 4.4.2.1. Yıllar İtibariyle Hazır Giyim Dış Ticareti (Milyar Dolar)

Kaynak: TÜİK, 2012

Grafik 4.4.2.2. Hazır Giyim İhracatı Yapılan Ülkeler

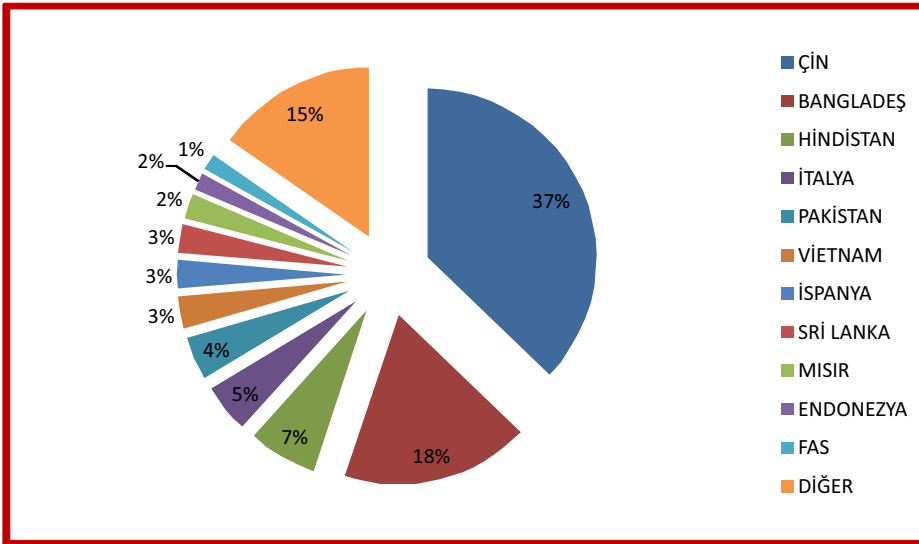

Kaynak: TÜİK, 2012

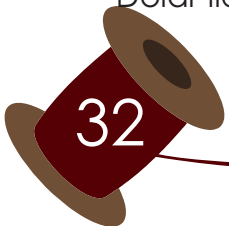
Hazır giyim sektöründe ihracat yapılan ülke sayısı yaklaşık olarak 190'dır. Hazır giyim ihracatı tekstilde de olduğu gibi belli bir yere yoğunlaşmamıştır. Hazır giyim ihracatının en yüksek oranda yapıldığı ülke Almanya'dır. Ülkemiz hazır giyim sektöründe yaptığı toplam ihracatın %21'ini Almanya'ya yapmaktadır. 2012 geçici verilerine göre Almanya'ya yapılan ihracatın değeri 2.253.265.869 Dolar'dır. Almanya'yı sırasıyla 1.424.428.514 Dolar ile İngiltere, 1.063.074.840 Dolar ile İspanya, 650.676.957 Dolar ile Fransa, 576.265.525 Dolar ile Hollanda takip etmektedir.

Grafik 4.4.2.3. Hazır Giyim İthalatı Yapılan Ülkeler (2011)

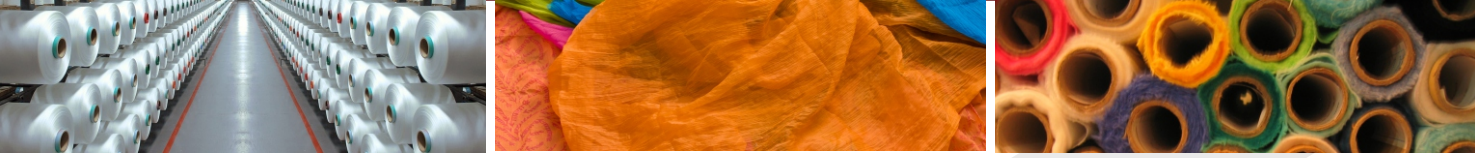

Kaynak: TÜİK, 2012

2011 yılı verilerine göre ithalatın en çok yapıldığı ülke Çin'dir. Çin ile yapılan ithalat değeri 1.021.137.898 Dolar'dır. Çin'i sırasıyla 492.739.987 Dolar ile Bangladesh, 182.089.751 Dolar ile Hindistan, 127.298.908 Dolar ile

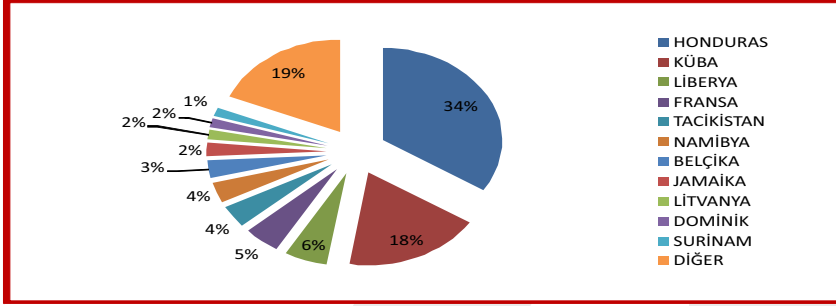

TEKSTİL VE HAZIR GİYİM SEKTÖRÜ

İtalya, 114.692.428 Dolar ile Pakistan, 84.888.457 Dolar ile Vietnam, 76.336.186 Dolar ile İspanya takip etmektedir.

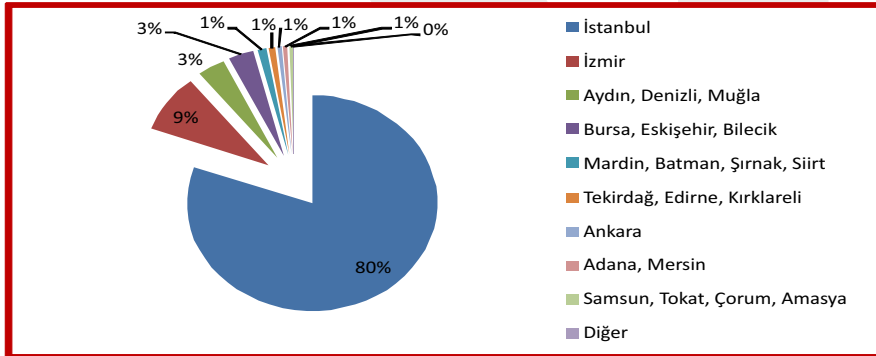
Grafik 4.4.2.4. Hazır Giyim İthalatı Yapılan Ülkeler (2012)

Kaynak: TÜİK, 2012

Hazır giyim sektöründe ithalat yapılan ülke sayısı yaklaşık olarak 130'dur. 2012 geçici verilerine göre ithalatın büyük bir kısmı Honduras'tan yapılmaktadır. Honduras'ı sırasıyla Küba, Liberya, Fransa, Tacikistan, Namibya, Belçika, Jamaika takip etmektedir. 2012 geçici verilerine göre Honduras ile yapılan ithalat 729.477.930 dolar'dır.

Grafik 4.4.2.5. Türkiye'de Hazır Giyim İhracatının İBBS-Düzey 2 Bölgelerine Göre Dağılımı

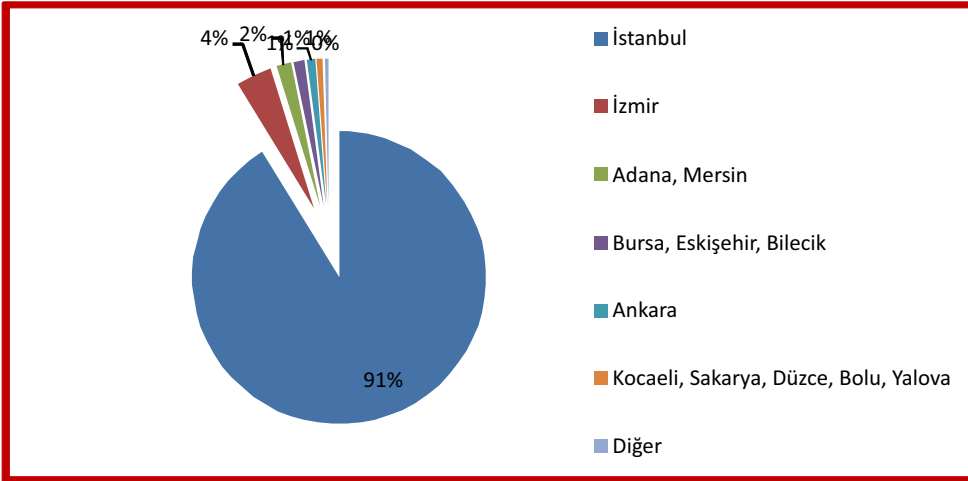

Kaynak: TÜİK, 2012

Türkiye'de hazır giyim ürünleri ihracatının İBBS-Düzyey 2 bölgelerine göre dağılımı incelendiğinde ise ihracatın yaklaşık %79'unun TR10 Bölgesinden yapılmakta olduğu görülmektedir. 2012 geçici verilerine göre TR10 Bölgesi'nden (İstanbul) gerçekleşen ihracat 8.672.774.783 Dolar'dır. TR10 Bölgesini sırasıyla 948.576.159 Dolar ile TR31 (İzmir) Bölgesi, 385.828.965 Dolar ile TR32 (Aydın, Denizli, Muğla) Bölgesi, 347.947.168 Dolar ile TR41 (Bursa, Eskişehir, Bilecik) Bölgesi, 128.690.329 Dolar ile TRC3 (Mardin, Batman, Şırnak, Siirt) Bölgesi takip etmektedir.

Grafik 4.4.2.6. Türkiye'de Hazır Giyim İthalatının İBBS-Düzyey 2 Bölgelerine Göre Dağılımı

Kaynak: TÜİK, 2012

Türkiye'de hazır giyim ürünleri ithalatının İBBS-Düzyey 2 bölgelerine göre dağılımı incelendiğinde ise ithalatın tamamına yakını %91'inin TR10 Bölgesine yapılmakta olduğu görülmektedir. 2012 geçici verilerine göre TR10 Bölgesi'ne (İstanbul) gerçekleşen ithalat 1.928.634.597 Dolar'dır. TR10 Bölgesini sırasıyla 83.420.774 Dolar ile TR31 (İzmir) Bölgesi, 32.477.400

Dolar ile TR62 (Adana, Mersin) Bölgesi, 26.498.602 Dolar ile TR41 (Bursa, Eskişehir, Bilecik) Bölgesi, 17.503.145 Dolar ile TR51 (Ankara) Bölgesi takip etmektedir.

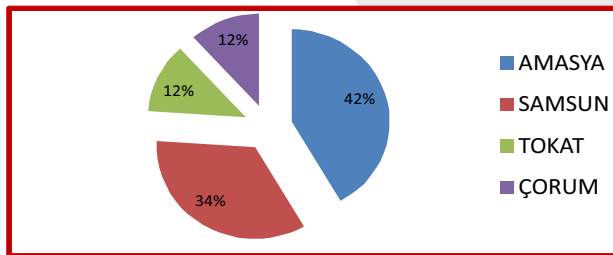
5. BÖLGEDE SEKTÖRÜN DURUMU

5.1 Bölgede İhracat

İstatistik Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) – Düzey 2 bölgeleri arasında Amasya, Çorum, Samsun ve Tokat illerini kapsayan TR83 Bölgesinin tekstil ürünleri ihracatındaki payı yaklaşık olarak %0,041 iken giyim eşyası ihracatındaki payı ise %0,57'dir. TR83 Bölgesi, 26 bölge arasında en fazla ihracatın yapıldığı 20. bölgedir.

Bölgeden ihraç edilen ürünler bazında bakıldığında tekstil ürünlerinin payının düşük olduğu, giyim eşyasının ise tekstile göre yüksek olduğu görülmektedir. Bölgede tekstil ürünleri ihracatının en fazla yapıldığı il, bölge ihracatının %40'ını karşılayan Amasya ilidir. Amasya'yı sırasıyla %33 ile Samsun, %11,8 ile Tokat ve % 11 ile Çorum illeri takip etmektedir. Bölgede giyim eşyası ihracatının en fazla yapıldığı il ise, bölge ihracatının %56,3'ünü karşılayan Amasya ilidir. Amasya'yı sırasıyla %25 ile Tokat, %14 ile Çorum, %4 ile Samsun ili takip etmektedir.

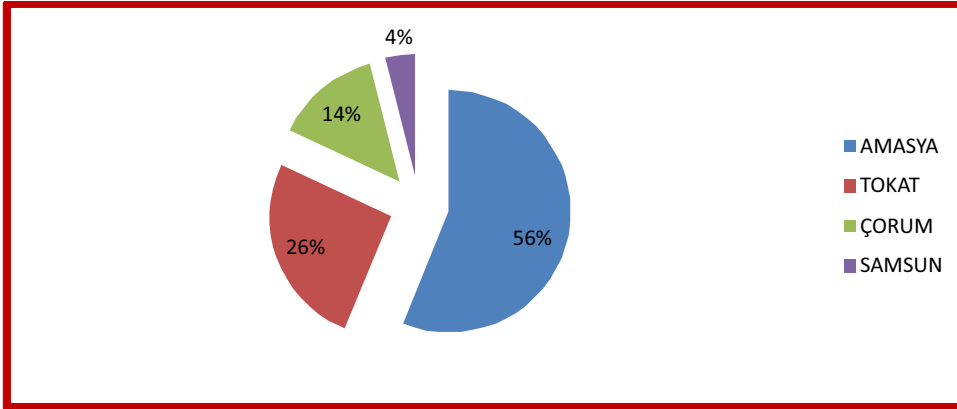
Grafik 5.1.1. TR83 Bölgesinde Tekstil Ürünleri İhracatın İl Bazında Dağılımı

Kaynak: TÜİK, 2012

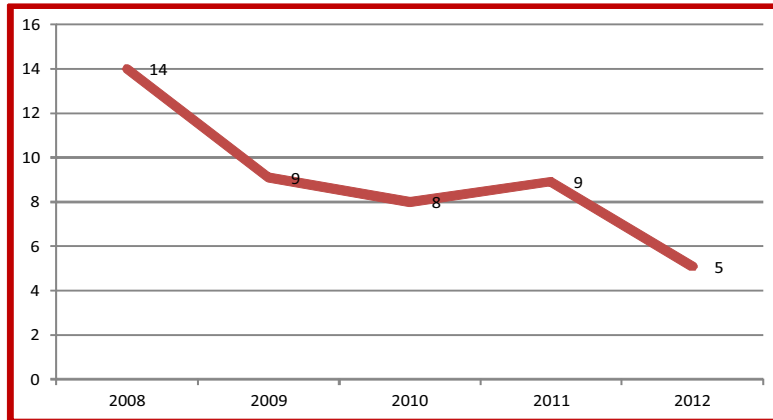
Grafik 5.1.2. TR83 Bölgesinde Hazır Giyim Eşyası İhracatının İl Bazında Dağılımı

Kaynak: TÜİK, 2012

TR83 Bölgesi'nden yapılan ihracatın yıllara göre değişimi incelendiğinde 2008 yılından itibaren genel bir düşüş olduğu gözlenmektedir.

Grafik 5.1.3. Bölgede Yıllara Göre İhracat (Milyon Dolar)

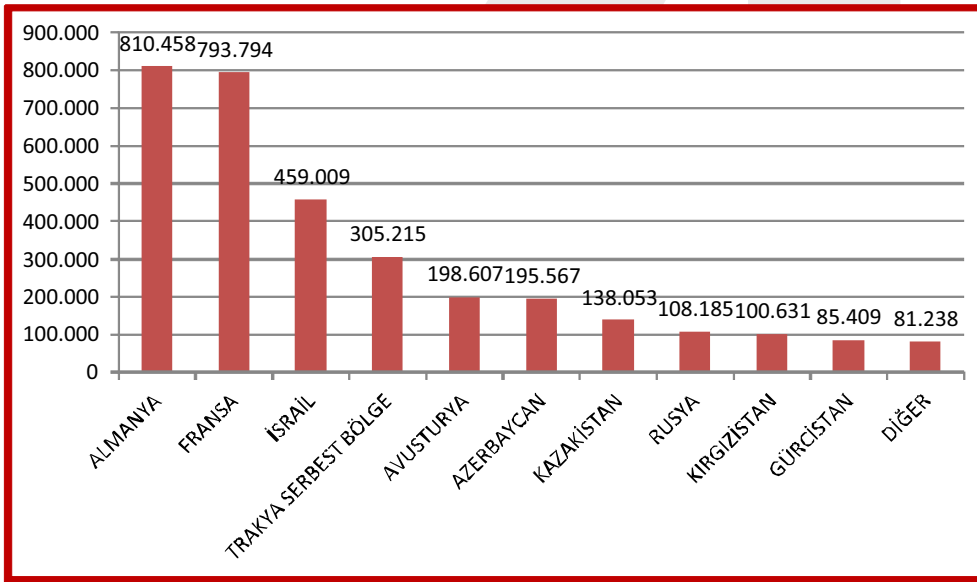
Kaynak: TÜİK, 2012

TEKSTİL VE HAZIR GIYİM SEKTÖRÜ

TR83 Bölgesi'nde Samsun ilinden yapılan ihracat incelendiğinde ise ilden en çok ihracat yapılan ülke 810 Bin Dolar ile Almanya'dır. Samsun ilinden ihracat yapılan diğer ülkeler ise sırasıyla Fransa, İsrail, Trakya Serbest Bölge, Avusturya, Azerbaycan, Kazakistan, Rusya, Kırgızistan, Gürcistan'dır.

Grafik 5.1.4. Samsun'dan İhracat Yapılan Ülkeler

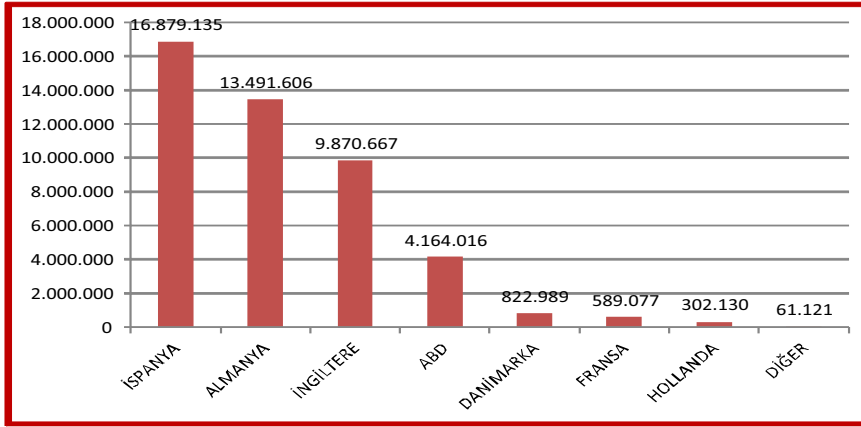

Kaynak: TÜİK, 2012

TR83 Bölgesi'nde Amasya ilinden yapılan ihracat incelendiğinde ise ilden en çok ihracat yapılan ülke 16,8 milyon Dolar ile İspanya'dır. İspanya'ya yapılan ihracatın tümü Amasya'dan yapılmaktadır. Amasya ilinden ihracat yapılan diğer ülkeler ise sırasıyla 13 milyon Dolar ile Almanya, 9,8 milyon Dolar ile İngiltere, 4,1 milyon Dolar ile ABD takip etmektedir.

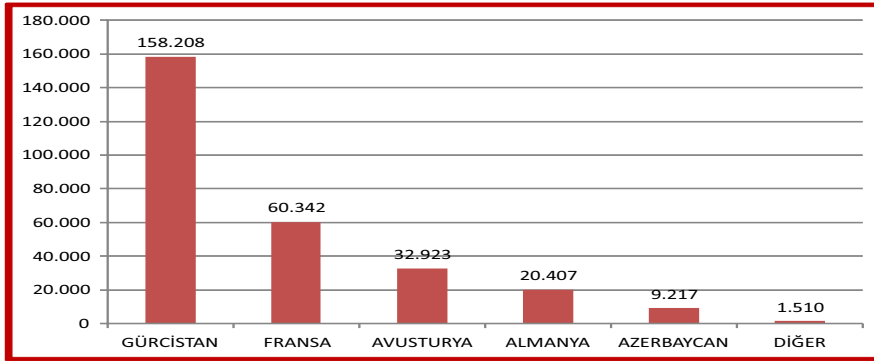
Grafik 5.1.5. Amasya'dan İhracat Yapılan Ülkeler

Kaynak: TÜİK, 2012

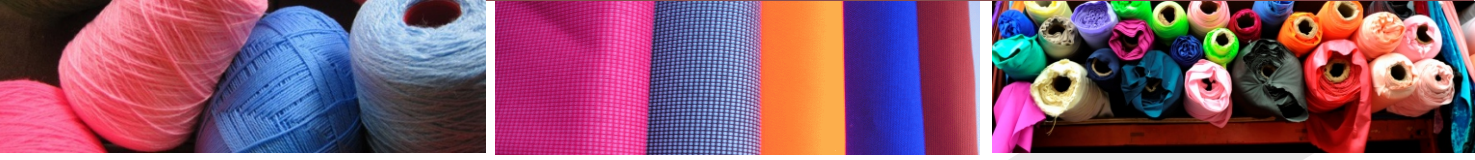
TR83 Bölgesi'nde Çorum ilinden yapılan ihracat incelendiğinde ise ilden en çok ihracat yapılan ülke 158 bin Dolar ile Gürcistan'dır. Çorum ilinden ihracat yapılan diğer ülkeler ise sırasıyla Fransa, Avusturya, Almanya, Azerbaycan'dır. Çorum'daki ihracat rakamlarına bakıldığında bölgeye göre ihracat rakamlarının düşük olduğu gözlenmektedir.

Grafik 5.1.6. Çorum'dan İhracat Yapılan Ülkeler

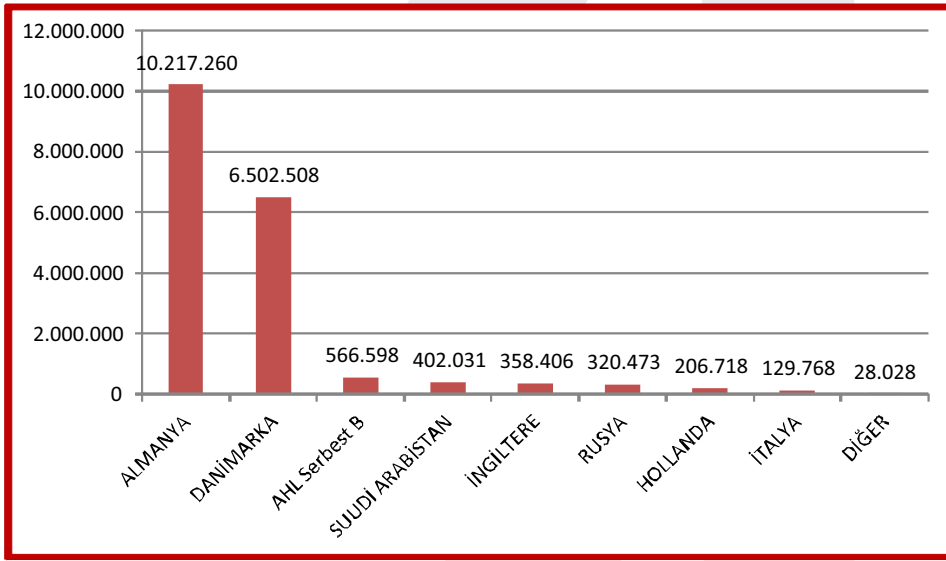
Kaynak: TÜİK, 2012

TEKSTİL VE HAZIR GİYİM SEKTÖRÜ

TR83 Bölgesi'nde Tokat ilinden yapılan ihracat incelendiğinde ise iliden en çok ihracat yapılan ülke 10,2 milyon Dolar ile Almanya'dır. Tokat ilinden ihracat yapılan diğer ülkeler ise sırasıyla 6,5 milyon Dolar ile Danimarka, 566 bin Dolar ile AHL Serbest Bölge, 402 bin Dolar ile Suudi Arabistan, 358 bin Dolar ile İngiltere, 320 bin Dolar ile Rusya, 206 bin Dolar ile Hollanda ve 129 bin Dolar ile İtalya'dır.

Grafik 5.1.7. Tokat'tan ihracat yapılan ülkeler

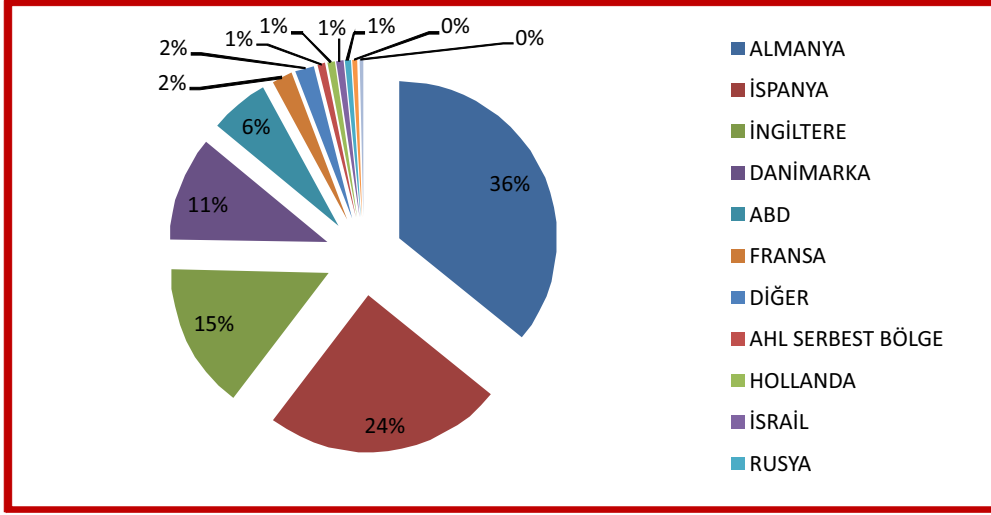

Kaynak: TÜİK,2012

TR83 Bölgesi'nden ihraç edilen tekstil ve hazır giyim ürünlerinin %36'sı Almanya'ya ihraç edilmektedir. Almanya'ya yapılan ihracat 24,5 milyon Dolar civarındadır. Bölgeden ihraç edilen ürünlerin yarısından fazlası Almanya ve İspanya'ya yapılmaktadır. Bölgeden ihracat yapılan ülkeler ise sırasıyla Danimarka, ABD, Fransa, AHL Serbest Bölge, Hollanda, İsrail, Rusya, Suudi Arabistan'dır.

Grafik 5.1.8. Bölgeden İhracat Yapılan Ülkeler

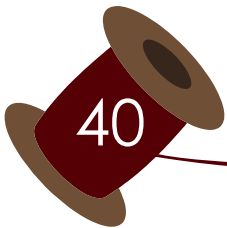

Kaynak: TÜİK,2012

5.2. Bölgede İthalat

İstatistik Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) – Düzey 2 bölgeleri arasında Amasya, Çorum, Samsun ve Tokat illerini kapsayan TR83 Bölgesinin tekstil ürünleri ithalatındaki payı yaklaşık olarak %0,06 iken giyim eşyası ithalatındaki payı ise %0,02'dir. TR83 Bölgesi, 26 bölge arasında en fazla tekstil ürünleri ithalatının yapıldığı 20. Bölge iken, giyim eşyası ithalatı bakımından 22. sıradadır.

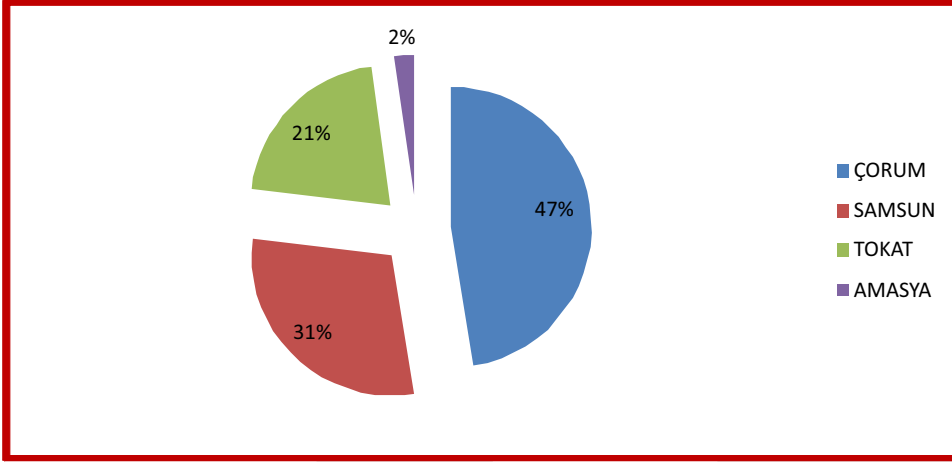
Bölgede tekstil ürünleri ithalatının en fazla yapıldığı il, bölge ithalatının %47,4'ünü karşılayan Çorum ilidir. Çorum'u sırasıyla %29,5 ile Samsun, %20,9 ile Tokat ve % 2,2 ile Amasya illeri takip etmektedir. Bölgede giyim eşyası ithalatının en fazla yapıldığı il ise, bölge ithalatının %74 'ünü karşılayan Samsun ilidir. Samsun'u sırasıyla %14,5 ile Tokat, %11,5 ile Çorum ili takip etmektedir.

TEKSTİL VE HAZIR GIYİM SEKTÖRÜ

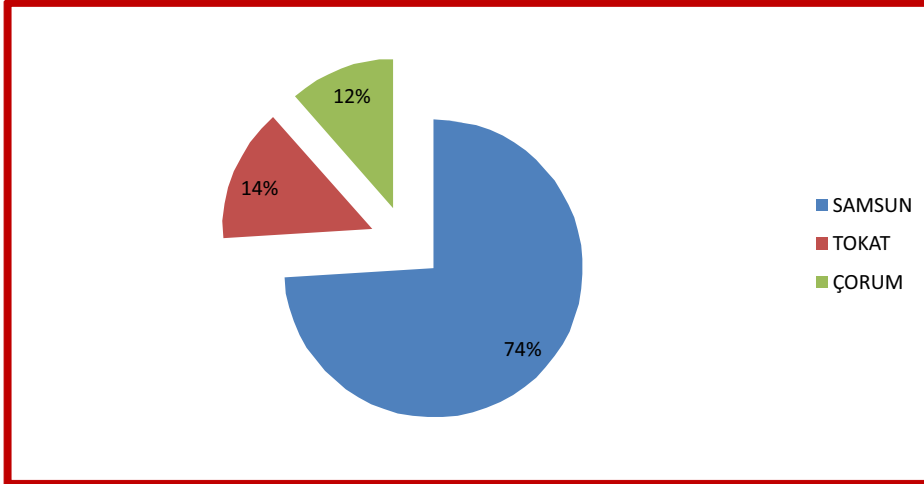

Grafik 5.2.1. TR83 Bölgesinde Tekstil Ürünleri İthalatının İl Bazında Dağılımı

Kaynak: TÜİK, 2012

Grafik 5.2.2. TR83 Bölgesinde Hazır Giyim Eşyası İthalatının İl Bazında Dağılımı

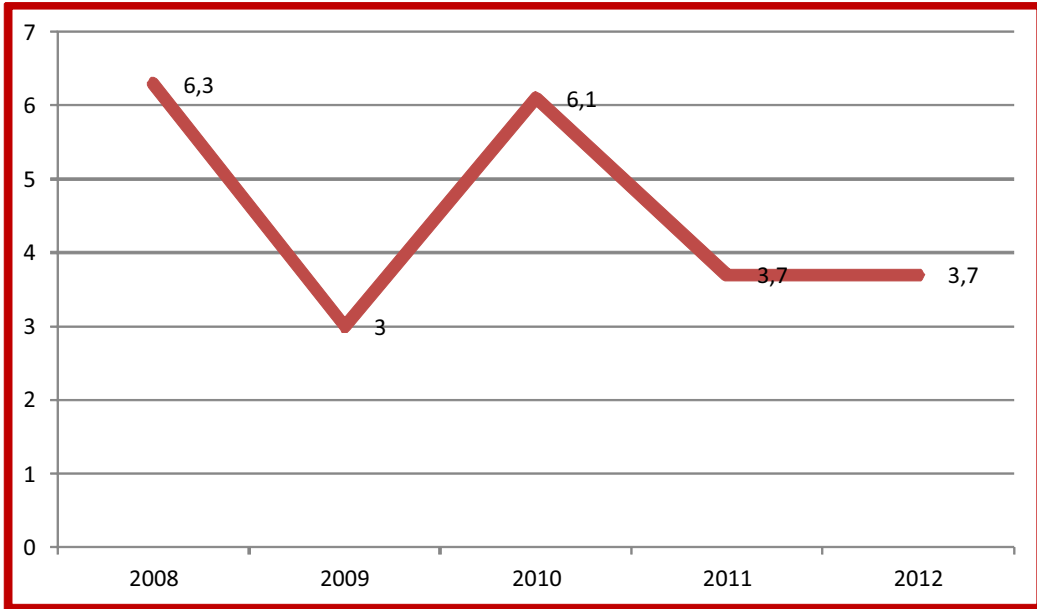

Kaynak: TÜİK, 2012

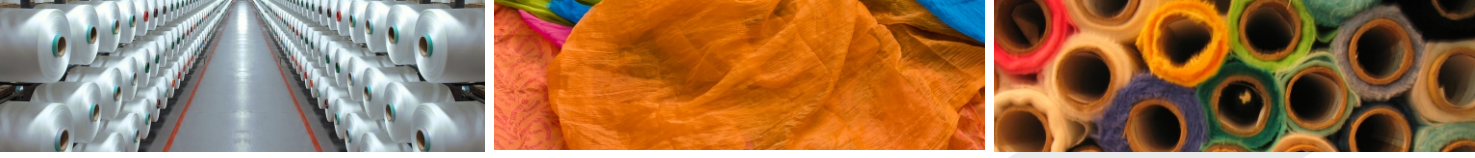
TR83 Bölgesi'nde yıllar içindeki ithalat rakamları incelendiğinde ise 2008'de ithalatın 6,3 Milyon Dolar olarak gerçekleştiği görülmektedir. 2009'da %52 azalarak 3 milyon Dolar, 2010'da artarak 6,1 Milyon Dolar, 2011 ve 2012'de 3,7 Milyon Dolar olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 5.2.3. Bölgede Yıllara Göre İthalat (Milyon Dolar)

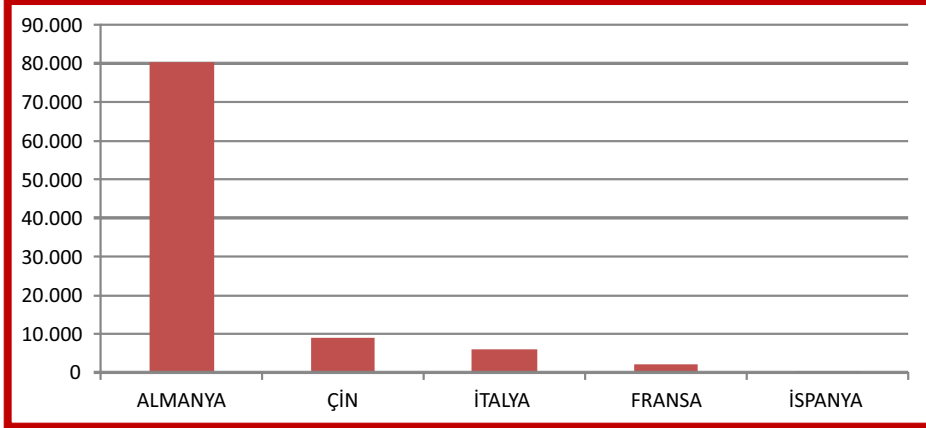

Kaynak: TÜİK, 2012

TR83 Bölgesi'nin il bazında ithalat değerleri incelendiğinde ise Çorum ilinde en çok ithalat yapılan ülkenin 80bin Dolar ile Almanya olduğu görülmektedir. Diğer ülkeler ise sırasıyla Çin, İtalya ve İspanya'dır.

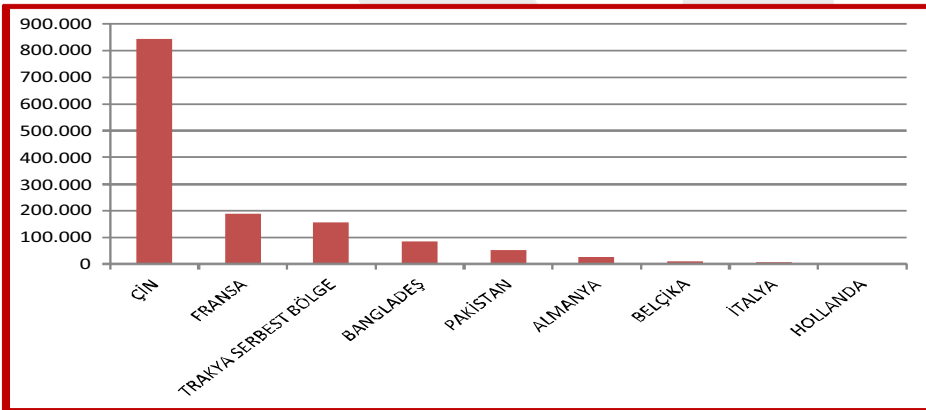
Grafik 5.2.4. Çorum'dan İthalat Yapılan Ülkeler

Kaynak: TÜİK, 2012

Samsun iline yapılan ithalat rakamları incelendiğinde ise en çok ithalat yapılan ülke 843bin Dolar ile Çin'dir. Diğer ülkeler ise sırasıyla 187binDolar ile Fransa, 157binDolar ile Trakya Serbest Bölge, 82bin Dolar ile Bangladeş, 53binDolar ile Pakistan, 25bin ile Almanya'dır.

Grafik 5.2.5. Samsun'dan İthalat Yapılan Ülkeler

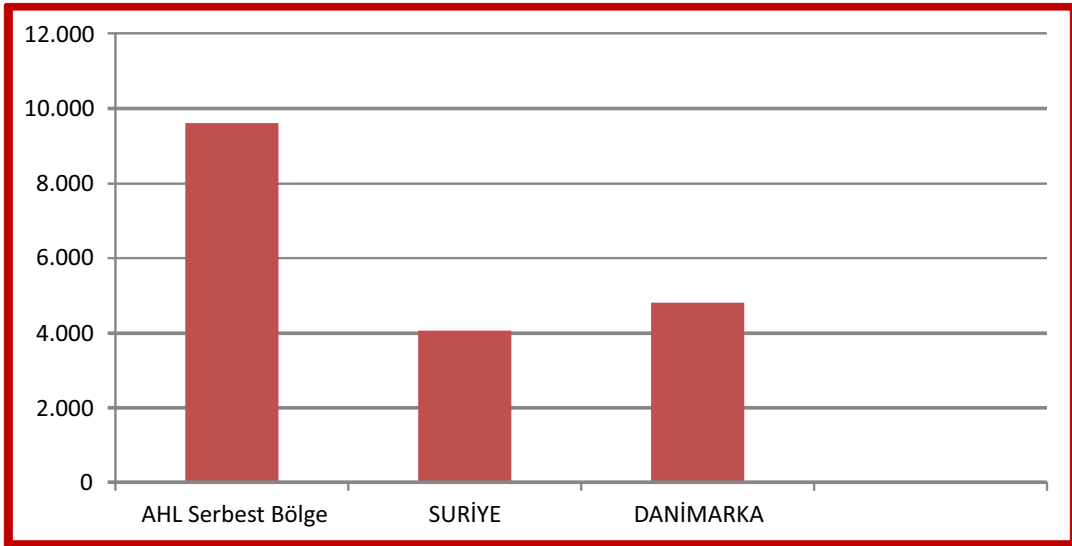

Kaynak: TÜİK, 2012

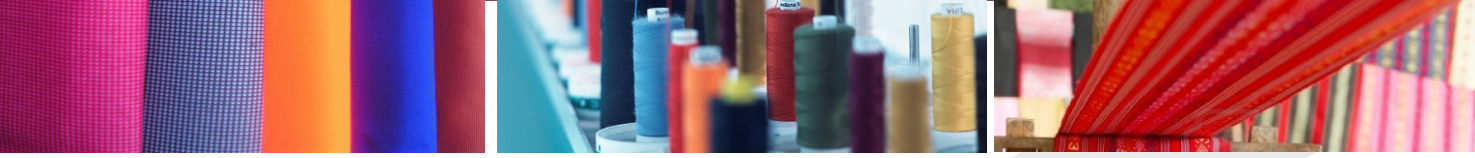
Tokat iline yapılan ithalat rakamları incelendiğinde ise ithalatın en çok yapıldığı yer 9binDolar AHL Serbest Bölgedir. AHL Serbest Bölgeyi ise sırasıyla Suriye, Danimarka takip etmektedir. Amasya'ya yapılan ithalat ise 151Dolar ile ABD'den yapılmaktadır.

Grafik 5.2.6. Tokat'tan İthalat Yapılan Ülkeler

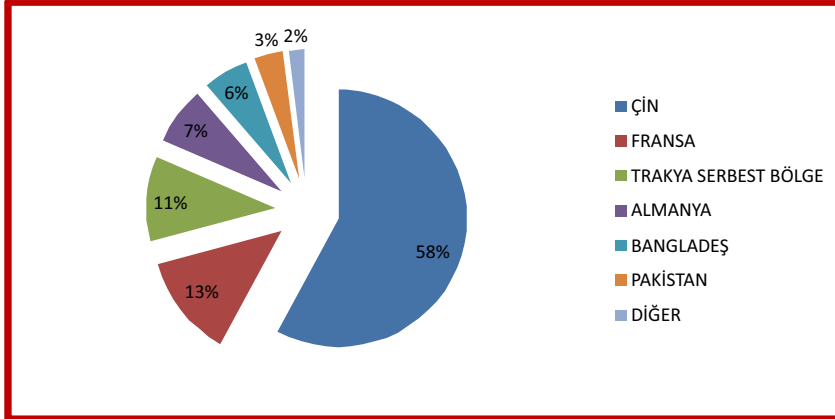

Kaynak: TÜİK, 2012

TR83 Bölgesi'ne ithal edilen tekstil ve hazır giyim ürünlerinin %58'i Çin'den ihraç edilmektedir. Çin'den yapılan ithalat 850bin Dolar civarındadır. Bölgeye ithal edilen ürünlerin yarısından fazlası Çin'den yapılmaktadır. Bölgeye ithalat yapılan ülkeler ise sırasıyla Fransa, Almanya, Bangladeş, Pakistan'dır.

Grafik 5.2.7. Bölgeden İhracat Yapılan Ülkeler

Kaynak: TÜİK, 2012

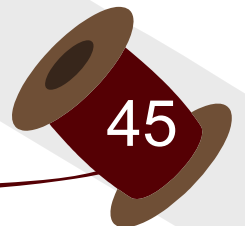
5.3. Bölgede İşyeri Sayısı ve İstihdam

Türkiye'de tekstil ürünleri imalatında faaliyet gösteren işyerlerinin %0,95'i Amasya, Çorum, Samsun ve Tokat illerini kapsayan TR83 Bölgesi'nde faaliyet göstermektedir.

Tablo 5.3.1. TR83 Bölgesi'nde Tekstil Ürünleri İmalatında Faaliyet Gösteren İşyeri Sayısı

	2008	2009	2010	2011	2012
Amasya	12	14	17	22	19
Çorum	5	6	4	7	9
Samsun	44	50	60	58	60
Tokat	23	33	58	61	66
TR83 Bölgesi	84	103	139	148	154

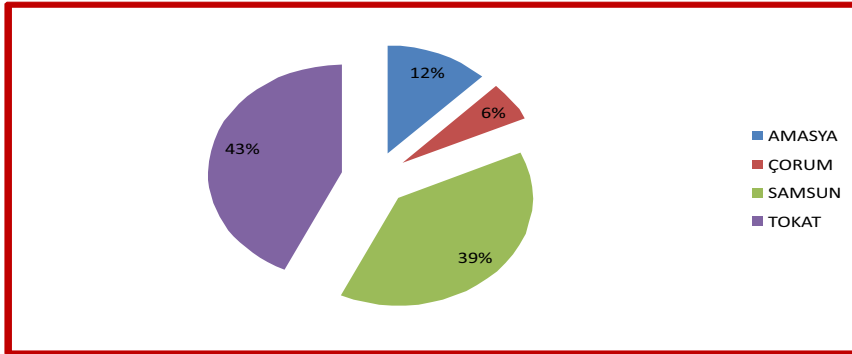
Kaynak: SGK 2008, 2009, 2010, 2011, 2012 İstatistik Yıllıkları

Bölgede, 2012 yılı itibariyle 154 işyeri tekstil ürünleri imalatında faaliyet göstermektedir. Faaliyet gösteren firmaların %43'ü Tokat'ta faaliyet göstermektedir. İşyeri sayısı bakımından Tokat ilini Samsun, Amasya ve Çorum illeri izlemektedir.

Grafik 5.3.1. TR83 Bölgesi'nde Tekstil Ürünleri İmalatında Faaliyet Gösteren İşyerleri Sayısının İl Bazında Dağılımı

Kaynak: SGK 2012 İstatistik Yıllığı

Giyim eşyası imalatında faaliyet gösteren işyerlerinin %0,64'ü TR83 Bölgesinde faaliyet göstermektedir.

Tablo 5.3.2. TR83 Bölgesi'nde Giyim Eşyaları İmalatında Faaliyet Gösteren İşyeri Sayısı

	2008	2009	2010	2011	2012
Amasya	18	15	13	15	22
Çorum	46	40	41	45	49
Samsun	107	97	102	122	150
Tokat	55	37	27	28	29
TR83 Bölgesi	226	189	183	210	250

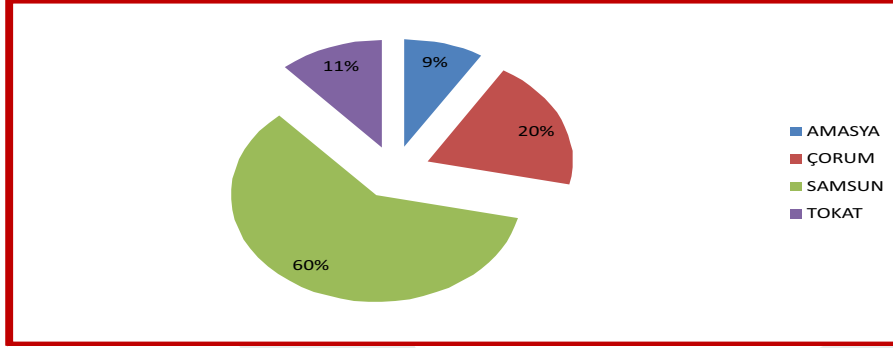
Kaynak: SGK 2008, 2009, 2010, 2011, 2012 İstatistik Yıllıkları

TEKSTİL VE HAZIR GİYİM SEKTÖRÜ

Bölgede, 250 işyeri hazır giyim imalatında faaliyet göstermektedir. Faaliyet gösteren firmaların %60'ı Samsun'dadır. İşyeri sayısı bakımından Samsun ilini Çorum, Tokat ve Amasya illeri izlemektedir.

Grafik 5.3.2. TR83 Bölgesi'nde Giyim Eşyası İmalatında Faaliyet Gösteren İşyerleri Sayısının İl Bazında Dağılımı

Kaynak: SGK 2012 İstatistik Yıllığı

Tekstil ürünleri imalatı alanında Türkiye'de istihdam edilen sigortalı çalışan sayısının %0,67'si bölgede istihdam edilmektedir. Bölgede tekstil ürünleri imalatında toplam 2.905 kişi sigortalı olarak çalışmaktadır.

Tablo 5.3.2. TR83 Bölgesi'nde Tekstil Ürünleri İmalatında Çalışan Sigortalı Sayısı

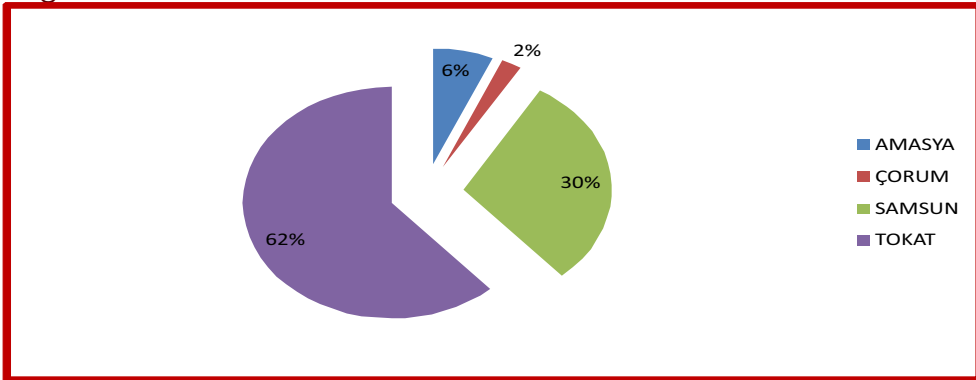
	2008	2009	2010	2011	2012
Amasya	242	173	130	242	190
Çorum	54	79	57	54	62
Samsun	745	607	706	745	863
Tokat	1856	990	1778	1856	1790
TR83 Bölgesi	2897	1.849	2.671	2897	2905

Kaynak: SGK 2008, 2009, 2010, 2011, 2012 İstatistik Yıllıkları

Bölgede tekstil ürünleri imalatı alanında çalışan 2.905 kişinin %62'si Tokat ilinde istihdam edilmektedir. Tokat ilini sırasıyla Samsun, Amasya ve Çorum illeri izlemektedir.

Grafik 5.3.3. TR83 Bölgesi'nde Tekstil Ürünleri İmalatında çalışan sayılarının illere göre dağılımı

Kaynak: SGK 2012 İstatistik Yıllığı

Hazır giyim imalatı alanında Türkiye'de istihdam edilen sigortalı çalışan sayısının %1,9'u bölgede istihdam edilmektedir. Bölgede hazır giyim imalatında toplam 8.876 kişi sigortalı olarak çalışmaktadır.

Tablo 5.3.3. TR83 Bölgesi'nde Giyim Eşyası İmalatında Çalışan Sigortalı Sayısı

	2008	2009	2010	2011	2012
AMASYA	869	681	642	684	952
ÇORUM	3535	3064	3215	3703	3642
SAMSUN	1018	1009	1113	1506	2437
TOKAT	1978	1310	912	1350	1845
TOPLAM		7400	5882	7243	8876

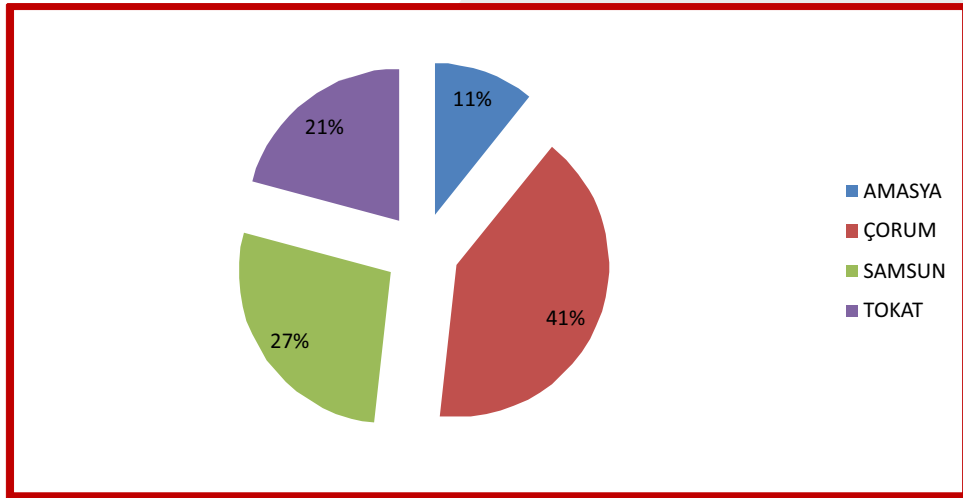
Kaynak: SGK 2008, 2009, 2010, 2011, 2012 İstatistik Yıllığı

TEKSTİL VE HAZIR GIYİM SEKTÖRÜ

Bölgede hazır giyim imalatı alanında çalışan 8.876 kişinin %41'i Çorum ilinde istihdam edilmektedir. Çorum ilini sırasıyla Samsun, Tokat ve Amasya illeri izlemektedir.

Grafik 5.3.4. TR83 Bölgesi'nde Tekstil Ürünleri İmalatında Faaliyet Gösteren İşyerlerinde Çalışan Sayısının İl Bazında Dağılımı

Kaynak: SGK 2012 İstatistik Yıllığı

Bölgede tekstil ürünleri imalatında işyeri başına düşen sigortalı işçi sayısı incelendiğinde en yüksek oran işyeri başına 30,6 sigortalı çalışan ile Tokat ilidir. Bu oran Türkiye ortalaması olan işyeri başına 24,3 sigortalı çalışanın üzerindedir. Bölgede Türkiye ortalaması üzerinde bir değere sahip olan tek il Tokat'tır. Tokat ilini işyeri başına düşen kişi sayısı 14,25 ile Çorum, 11,7 ile Samsun ve 7,64 ile Amasya illeri takip etmektedir.

Hazır giyim imalatı incelendiğinde ise işyeri başına düşen sigortalı işçi sayısı incelendiğinde en yüksek oran işyeri başına 78,4 sigortalı çalışan ile Çorum ilidir. Bu oran Türkiye ortalaması olan işyeri başına 13,73 sigortalı

çalışanın üzerindedir. Bölgede Türkiye ortalaması üzerinde bir değere sahip olan diğer iller ise Amasya ve Tokat'tır. Çorum ilini işyeri başına düşen kişi sayısı 49,3 ile Amasya, 33,7 ile Tokat ve 10,9 ile Samsun illeri takip etmektedir.

6. SEKTÖRDE GÜNCEL GELİŞMELER

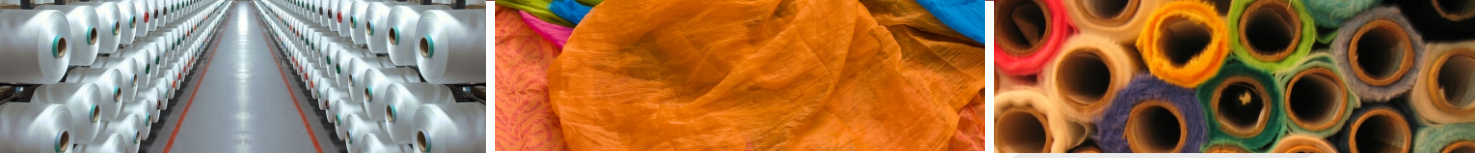
2005 yılı başında tekstil ve hazır giyim ticaretinde uygulanmakta olan kotaların sona ermesi ile birlikte uluslararası pazarlarda kıyasıya rekabetin yaşandığı yeni bir dönem başlamıştır. Bu dönem tekstil sektörü üzerinde önemli sonuçlar doğurmuştur.

2012 yılının ilk altı ayında tekstil ve hazır giyim sektörünün en büyük pazarı olan AB'de çeşitli sebeplerle tekrar yükselişe geçen kriz bu sektörleri de bu dönemde olumsuz etkilemiştir.

Yaşanan kriz nedeniyle özellikle Yunanistan, İspanya, İtalya, Belçika pazarı daralırken, yeni pazar arayışları sonucunda Brezilya, Japonya gibi kıtalar arası ülkelerle ticaretimiz gelişmiş, Türk Cumhuriyetleri ve Afrika ülkeleri alternatif pazarlar haline gelmiştir. Hazır giyim sektöründe ise Irak, Polonya, Suudi Arabistan, Ukrayna, Cezayir, Kazakistan gibi ülkeler alternatif olmuştur. (Tekstil, Hazır Giyim, Deri ve Deri Ürünleri Sektörleri Raporu (2012/2), T.C Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Sanayi Genel Müdürlüğü, Sektörel Raporlar ve Analizler Serisi)

Tasarım ve yaratıcılık, kaliteli moda tekstilleri ve yüksek katma değerli teknik ürünler, AB tekstil ve giyim sanayinin en önemli rekabet avantajları olarak öne çıkmaktadır. Bu rekabet gücünün kazanılması ve muhafaza edilmesinde araştırma ve inovasyon büyük rol oynamaktadır. Teknik tekstil gibi yenilikçi ürünlerin geliştirilmesinde dünya lideri olan Avrupa tekstil sektörü, bu alandaki gücünü yoğun Ar-Ge yatırımları sonucunda elde etmiştir. Sektörün rekabet gücünün sürdürülebilirliğini

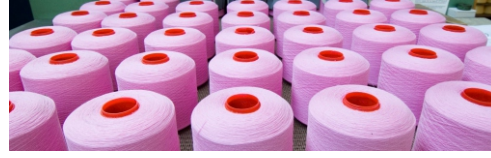

temin etmeye ve dünyadaki pozisyonunu korumaya yönelik çalışmalar yürütmek üzere kurulan Avrupa Tekstil ve Giyim Teknoloji Platformu, AB tekstil sektörünün Ar-Ge ve inovasyon önceliklerini belirlemektedir. Sektörden paydaşların, araştırmacıların ve akademisyenlerin oluşturduğu bir uzman ağı olan platform, kaynakların en çok umut vadeden Ar-Ge ve inovasyon alanlarına aktarılmasına odaklanmaktadır.

Dünyada tüketimin giderek arttığı bir alan olan teknik tekstil sektörü, yüksek teknolojik içeriğe sahip çok sağlam iplikler, özel elastik ya da kaplanmış mefruşat gibi tekstil ürünlerini kapsamaktadır. Ambalajdan haberleşmeye, sağlıktan ulaştırmaya ve inşaatla pek çok sektörde kullanılan ürünler üreten bu alt sektördeki inovasyon ihtiyacı, konvansiyonel tekstile oranla AR-GE harcamalarının ciddi ölçüde artmasına neden olmaktadır. Teknik tekstil sektörü kapsamına giren koruyucu kişisel giysi ve ekipmanlar, diğer adıyla koruyucu tekstiller, AB'nin Öncü Piyasa Girişimi (Lead Market Initiative) çerçevesinde belirlediği altı piyasadan birini oluşturmaktadır. Sivil ve askeri acil durum müdahaleleri, bakteri bulaşma riski bulunan ortamlarda vb. kullanılan koruyucu tekstiller, AB'de yaklaşık 10 milyar Euro'luk bir pazara sahiptir. AB'de, koruyucu tekstil ihracatının önümüzdeki 5-10 yıl içerisinde %50 oranında artmasını öngörülmektedir. Öncü Piyasa Girişimi kapsamında hazırlanan koruyucu tekstil sektörüne ilişkin eylem planı, dünya piyasasında Avrupa standartlarının kullanımının yaygınlaşmasının ve fikri mülkiyetin korunmasının temin edilmesi halinde koruyucu tekstillere olan talebin artacağı öngörülmektedir.

Tekstil ve hazır giyim sektörüne ilişkin Ar-Ge projeleri, çok uluslu araştırma ve teknoloji geliştirme projelerinin desteklediği 7. Çerçeve Programı kapsamında; inovasyon girişimleri ise Rekabet Edebilirlik ve Yenilik Çerçeve Programı (CIP) kapsamında finanse edilmektedir. Çerçeve Programları, Avrupa'nın bilimsel ve teknolojik temelini

güçlendirilmesini, endüstriyel rekabetin desteklenmesini, bütünleştirilmiş bir Avrupa Araştırma Alanı oluşturulmasını ve ülkeler arası işbirliğinin teşvik edilmesini amaçlamaktadır. 2007-2013 dönemini kapsayan 7. Çerçeve Programı'nın İşbirliği Özel Programı altında yer alan tematik alanlardan biri olan "Nanobilimler, Nanoteknolojiler, Malzemeler ve Yeni Üretim Teknolojileri" (NMP), nano-tekstil uygulamalarına yönelik Ar-Ge projelerini de desteklemektedir.

Ana hedef kitlesi KOBİ'ler olan Rekabet Edebilirlik ve Yenilik Çerçeve Programı kapsamında ise, Girişimcilik ve Yenilik Programı (EIP) adlı alt bileşen, tekstil sektörünün inovasyon faaliyetlerine de mali katkı sağlamaktadır. Program kapsamında, olumsuz çevresel etkileri azaltmayı hedefleyen yenilikçi ürünler geliştirmeye yönelik eko-inovasyon projelerine ve KOBİ'lerin inovasyon politikalarını güçlendirmeye yönelik faaliyetler desteklenmektedir. Ayrıca, risk sermayesi ve kredi garanti enstrümanları kanalıyla, KOBİ'lerin finansman kaynaklarına erişim olanaklarının iyileştirilmesine ve bölgesel bazda iş destek hizmetleri sunulmasına katkı sağlanmaktadır.

Türkiye, Avrupa Birliği'nin Çerçeve Programlarına 2002 yılından bu yana katılım sağlamaktadır. 7. Çerçeve Programı'nın Türkiye'deki koordinasyonu TÜBİTAK; Rekabet Edebilirlik ve Yenilik Çerçeve Programı'nın koordinasyonu ise Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yürütülmektedir.

7. GÜNCEL GELİŞMELER PARALELİNDE SAHADAN ELDE EDİLEN VERİ

Bu çalışma ile TR83 bölgesinde tekstil ve hazır giyim sektöründe ihtiyaç analizi yapmak ve sektörün bölgesel düzeydeki durumunu ortaya koymak amacıyla 2013 yılı Ekim ayında bölge illerinde üretimin yoğunlaştığı merkezlerde işletmelerle ve sektörel aktörlerle bir dizi görüşme

TEKSTİL VE HAZIR GİYİM SEKTÖRÜ

gerçekleştirilmiştir. Sektörün bölgemizdeki önemli aktörleriyle, iç-dış piyasadaki ticari durum, finansal desteklerin yatırımlara etkisi, sektörde kurumsallaşma, hammadde ve üretim hacimleri, lojistik imkanları, markalaşma ve tasarım, fason üretim, personel ve insan kaynakları ihtiyacı, sektörel düzeyde veri kayıt sistemi, sektördeki aktörler arasındaki işbirliği durumu gibi konularda bilgi edinilmiştir.

Tekstil ve hazır giyim sektöründeki problemlerin en önemlisi personel olarak gösterilmiştir. Gençlerin imalatta çalışmak yerine daha az ücret alsalar da güvenlikçi veya kasiyer pozisyonlarını tercih ettikleri ifade edilmiştir. İŞKUR eğitimleri düzenleniyor olmakla birlikte pek çok kişinin verilen günlük katılım ücreti için bu eğitimlere katıldığı belirtilmiştir. Sektörde çalışma şartlarıyla ilgili geçmişten gelen olumsuz bakış halen kabul görmektedir. Bu durumun, sektöre eğitilmiş genç çalışan girişini ve sektörde çalışma sürelerini etkilemekte olduğu belirtilmiştir. Tekstil sektöründe işçilerin kurumsal aidiyet duygusunun artırılması büyük önem arz etmekte olup bu çerçevede işletme bünyesinde yada sanayi

bölgesinde açılan kreş/gündüz bakımevleri özellikle kadınların çalışma isteğini verimliliklerini artırdığı belirtilmiştir.

Sektörde ulusal ve uluslararası büyük üreticilere yönelik fason üretim yoğun olduğundan markalaşma konusunda firmaların dikkate değer bir girişimi bulunmamaktadır. Sektörün katma değer oluşturması ve diğer üreticiler arasında ön plana çıkabilmesi açısından tasarım konusunda da bölgede önemli bir gelişme etkinlik olmadığı izlenimi edinilmiştir. Fason üretime dayalı imalat yapıldığından modeller, kalıplar ve üretim malzemesi alıcı firmalardan gelmektedir.

Sektöre yönelik olarak sağlanan teşviklerin devam etmesi işletmelerin maliyet avantajını koruyarak bölgede üretime devam etmeleri açısından önemlidir. Ancak, mevcut teşvik sisteminin ekonomik konjoktüre bağlı olarak değiştirilmesi ya da kaldırılması ihtimali dikkate alındığında tekstil ve hazır giyim sektöründe işletmelerin üretimlerinin ve sektörde istihdamın devamı ile yeni yatırımların yapılması açısından teşvikten daha etkin yararlanılan diğer bölgelere kıyasla dezavantajlı bir durumun ortaya çıkması kaçınılmaz olarak değerlendirilmektedir.

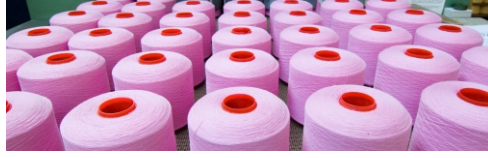

Yapılan ziyaretlerde dile getirilen ve sektörün gelişimi açısından paydaşların üzerinde durdukları öneriler aşağıda yer almaktadır.

- Sektörde mevcut teşviklerin TR83 Bölgesinde devamının sağlanması
- İşçi giderleri ile ilgili teşviklerin artırılması ve çeşitlendirilmesi
- Organize Sanayi Bölgelerinin il ve ilçe düzeyinde alt yapılarındaki mevcut eksikliklerin giderilmesi.
- OSB'lerde yol, internet, sağlık ocağı, itfaiye vb alt yapı ihtiyaçlarının ivedilikle yatırımcının ihtiyacına yönelik olarak düzeltilmesi
- Üreticilerin fason üretimden ziyade markalaşmaya yönelik yapacağı yatırımların teşvik edilmesi
- Geçmişte yaşanan kötü istihdam tecrübeleri nedeniyle tekstil işçisinin olumsuz bakış açısını olumlu yönde değiştirecek uygulamaların yaygınlaştırılması
- Tekstil sektörüne yönelik olumsuz olan yerel halkın bakış açısının değiştirilmesine yönelik çalışmalar yapılması
- Tekstil sektörü çalışanları için akşam okulu ile mesleki eğitim olanaklarının artırılması
- Kız Meslek Liseleri, Meslek Liseleri, Yüksekokullar ve özel sektör işbirlikleri geliştirilmeli ve tekstil sektörü mesleki gelişim politikalarının oluşturulması
- Bölgesel düzeyde nitelikli insan kaynağı envanterinin çıkarılması
- İşyerleri bünyesinde veya sanayi merkezlerinde kreşlerin açılmasının teşvik edilmesi

8. TEKSTİL SEKTÖRÜ YATIRIMLARINDA TEŞVİK SİSTEMİ

Bölgemizde 500.000 TL üzeri tekstil ve konfeksiyon yatırımları için teşvik sistemi kapsamında çeşitli destek unsurları uygulanmaktadır.

Genel Teşvik Sistemi

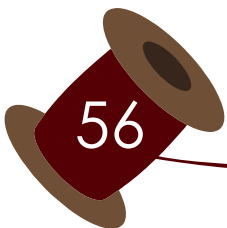
500.000 TL ve üstü bütün yatırımlar için alınabilecek Genel Teşvik Belgesi ile yatırım kapsamında alınacak bütün makine ve ekipman için KDV ve gümrük vergisi istisnasından faydalanılmaktadır.

Genel teşvik uygulamaları kapsamında yatırım tutarı 10 Milyon TL'yi aşmayan başvurular Ankara Ekonomi Bakanlığı'na doğrudan yapılabileceği gibi yatırımın yapılacağı ildeki Yatırım Destek Ofislerine de yapılabilmektedir. Yatırım Destek Ofisleri bu kapsamdaki başvuruları değerlendirmektedir.

Bölgesel Teşvik Sistemi

Daha fazla destek unsuru içeren Bölgesel Teşvik Sisteminden yararlanmak için ise aşağıda belirtilen sektörde her il için gerekli asgari yatırım tutarını karşılayan miktarda yatırım yapılması gerekmektedir.

BÖLGESEL TEŞVİKLERDEN YARARLANACAK SEKTÖRLER	SAMSUN	AMASYA ÇORUM	TOKAT
Tekstil ürünleri imalatı	1 Milyon TL üzerindeki tevsî ve modernizasyon yatırımları	1 Milyon TL üzerindeki tevsî ve modernizasyon yatırımları	1 Milyon TL
Tekstilin apelenmesi	10 Milyon TL	10 Milyon TL	10 Milyon TL
Giyim eşyası imalatı	1 Milyon TL	1 Milyon TL	500 Bin TL
Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL	500 Bin TL	500 Bin TL

TEKSTİL VE HAZIR GİYİM SEKTÖRÜ

Bölgesel teşvik sisteminde Samsun 3. Bölgede, Amasya ve Çorum 4. Bölgede, Tokat ise 5. Bölgede yer almaktadır. Yatırımların faydalanacağı ve bölgelere göre değişen destek oranları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

DESTEK UNSURLARI			SAMSUN	AMASYA ÇORUM	TOKAT	
KDV İSTİSNASI			✓	✓	✓	
GÜMRÜK VERGİSİ MUAFİYETİ			✓	✓	✓	
VERGİ İNDİRİMİ	Yatırıma Katkı Oranı (%)	OSB Dışı	20	25	30	
		OSB İçi	25	30	35	
	İndirim Oranı (%)	OSB Dışı	50	60	70	
		OSB İçi	60	70	80	
SİGORTA İŞVEREN DESTEĞİ	PRİMİ HİSSESİ	Destek Süresi	OSB Dışı	3 yıl	5 yıl	6 yıl
		OSB İçi	5 yıl	6 yıl	7 yıl	
	Sabit Yatırıma Oranı (%)	20	25	35		
YATIRIM YERİ TAHSİSİ			✓	✓	✓	
FAİZ DESTEĞİ	İç Kredi		3 Puan	4 Puan	5 Puan	
	Döviz / Dövizle Endeksli Kredi		1 Puan	1 Puan	2 Puan	
	Azami Destek Tutarı	500.000 TL	600.000 TL	700.000 TL		

Bölgesel teşviklerden faydalanabilecek yatırımların Organize Sanayi Bölgeleri'nde yapılması durumunda vergi indirim oranları ve sürelerinde bir alt bölge destekleri uygulanmaktadır. Samsun ilindeki OSB'ler 4. bölge, Amasya ve Çorum OSB'lerindeki yatırımlar 5. Bölge, Tokat ilindeki OSB'lerde yer alan yatırımlar ise 6. Bölge oranlarından

faydalanmaktadır.

Bölgesel teşvikler kapsamındaki başvurular yalnız Ankara Ekonomi Bakanlığı'na yapılabilmekte olup illerde bulunan yatırım destek ofislerinden teknik destek alınabilmektedir. Başvuru öncesi evrakların hazırlanmasında Yatırım Destek Ofisleri işletmelere destek olmaktadır.

ÖRNEK TEŞVİK BELGESİ UYGULAMASI

Aşağıdaki tabloda, TR83 Bölgesi için asgari sabit yatırım tutarı şartını sağlayan bir yatırımın niteliklerine yer verilmiştir.

YATIRIM TUTARI TABLOSU		
Yerli Makine	750.000 TL	
İthal Makine	0	
Arsa Arazi Bina	250.000 TL	
Diğer Giderler	-	
Yatırımla Oluşacak İstihdam	100 kişi	
DESTEK UNSURLARI VE MİKTARLARI		
SAMSUN	OSB DIŞI	OSB İÇİ
KDV İstisnası	135.000	135.000
Gümrük Vergisi Muafiyeti	0	0
Yatırım Döneminde Vergi İndirimi	40.000	75.000
İşletme Döneminde Vergi İndirimi	160.000	175.000
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği	200.000	250.000
TOPLAM DESTEK	535.000	635.000
DESTEK UNSURLARI VE MİKTARLARI		
AMASYA - ÇORUM	OSB DIŞI	OSB İÇİ
KDV İstisnası	135.000	135.000
Gümrük Vergisi Muafiyeti	0	0
Yatırım Döneminde Vergi İndirimi	75.000	150.000
İşletme Döneminde Vergi İndirimi	175.000	150.000
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği	250.000	350.000
TOPLAM DESTEK	635.000	785.000

DESTEK UNSURLARI VE MİKTARLARI		
TOKAT	OSB DIŞI	OSB İÇİ
KDV İstisnası	135.000	135.000
Gümrük Vergisi Muafiyeti	0	0
Yatırım Döneminde Vergi İndirimi	150.000	400.000
İşletme Döneminde Vergi İndirimi	150.000	100.000
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği	350.000	1.992.120
TOPLAM DESTEK	785.000	2.627.120

9. Sektörel GZFT

Güçlü Yönler

- Yatırım teşvikleri sayesinde bölgenin sektör yatırımcıları tarafından cazip bulunması
- Bölgede işgücü maliyetlerinin kısmen düşük olması
- Bölgede geçmişten gelen tekstil ve konfeksiyon bilgi birikiminin olması
- Yeni ve güncel teknolojinin takip edilmesi
- İnsan ve çevre sağlığına uygun üretim ve standardizasyon
- Sektörün istihdamdaki payının yüksek olması
- Bölgede çalışma çağındaki nüfusun fazla olması

Zayıf Yönler

- Nitelikli insan kaynağı eksikliği
- Organize Sanayi Bölgeleri, Küçük sanayi siteleri vb. yerlerin altyapı yetersizliği
- Fason üretimin yaygın olması sebebiyle markalaşma faaliyetlerinin yetersizliği
- Sektör içerisinde alt sektörler arasında koordinasyonun ve işbirliğinin yeterli şekilde sağlanamaması
- Tanıtım ve pazarlama faaliyetlerinin yetersizliği

- Sektörde çalışan kadınların işten ayrılma oranlarının yüksek olması

Fırsatlar

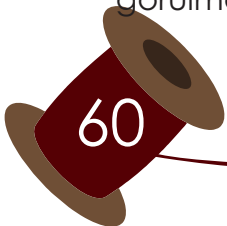
- Teşviklerin sürekliliği ile ilgili beklentinin yüksek olması
- Uzakdoğu'da işgücü maliyetlerinin kısmen yükselmesi
- Sektörel konsolidasyon, stratejik işbirlikleri, birlikte hareket etme ve kümeleşmelerin ülke genelinde artmış olması
- Kısa vadede oluşacak ekonomik/siyasi istikrarın avantajı ile, komşu ve çevre ülkelerle (komşu ülkeler, İslam ülkeleri, Türki cumhuriyetleri...) ticaretin artırılma potansiyeli
- Markalaşma bilincinin gelişiyor olması
- Global perakende sektörü değişim ve trendlerine uyum kabiliyeti
- Büyük firmalarda kreş olanaklarının bulunması

Tehditler

- Teşviklerin sonlandırılması durumunda sektör temsilcilerinin üretimlerini yeni bölgelere veya ülkelere taşıması
- Geçmişte bölgede yaşanan kötü örnekler nedeniyle tekstil yatırımcısının güvenilirliğinin sorgulanması
- OSB altyapılarının iyileştirilmemesi
- Fason üretim riskli ve sürekliliği olmayan bir yatırım niteliindedir.
- Fason üreticilerin bölgede farklı işbirliklerine yönelik yatırımlara sıcak bakmamaları

10. FUARLAR

Tekstil ve Hazır Giyim sektöründe yurtiçinde ve yurtdışında çok sayıda fuar düzenlenmektedir. Özellikle son yıllarda ülkemizde düzenlenen tekstil ve hazır giyim sektörüne yönelik fuar sayısında artmış görülmektedir.

TEKSTİL VE HAZIR GİYİM SEKTÖRÜ

TARİH	FUARIN ADI	ŞEHİR
8 Ocak- 14 Ocak	3. Dossodossi Moda Gösteri Fuarı	Antalya
17 Ocak- 20 Ocak	Anne, Bebek, Çocuk Fuarı	İstanbul
31 Ocak- 2 Şubat	IFEXPO 2013: Uluslar Arası İstanbul Hazır Giyim Fuarı	İstanbul
13 Şubat- 16 Şubat	IF Wedding Fashion İzmir: Gelinlik, Damatlık ve Abiye Giyim Fuarı	İzmir
21 Şubat- 24 Şubat	PENTEX: 2. Penye, tekstil ve teknolojileri fuarı	Gaziantep
7 Mart- 10 Mart	Ankara Ev Tekstili Fuarı	Ankara
12 Mart-15 Mart	İstanbul Moda 2013: Hazır Giyim ve Moda Fuarı	İstanbul
13 Mart- 15 Mart	Tekstil ve Aksesuarları Fuarı	İstanbul
14 Mart- 17 Mart	Evlilik Hazırlıkları Fuarı	İzmir
22 Mart- 24 Mart	Adana Moda Show	Adana
15 Nisan- 19 Nisan	Evtexs 2013:19. Evtexs Fuarı	İstanbul
20 Haziran- 23 Haziran	TRIKONFEX	Gaziantep
22 Haziran- 25	25. Anne, Bebek,	İstanbul

11.SONUÇ

Tekstil ve hazır giyim sektörü Türkiye ekonomisinde gerek üretim değerleri, gerek ihracat potansiyeli ve gerekse istihdama katkısı itibarıyla önemli yer tutmaktadır. Ülkemiz işgücü, hammadde ve pazarlama faktörleri dikkate alındığında Çin, Hindistan ve Güney Kore ile birlikte dünyanın en rekabetçi ülkeleri arasında yer almaktadır.

Sektörün genel durumunu inceleyerek sorun ve ihtiyaçları ortaya koymayı ve sektöründe gelişimi açısından çeşitli öneriler geliştirmeyi amaçlayan bu rapor Türkiye'nin uluslararası piyasalarda tekstil ve hazır giyim sektöründeki payının ve rekabet gücünün korunabilmesi için sektörün, moda-marka ve kaliteyi ön plana alacak şekilde yapılandırılması ihtiyacını ortaya koymaktadır. Yüksek üretim maliyetlerine ilişkin tedbirlerin alınarak rakip ülkelere yaklaştırılması, firmaların rekabetçiliklerini artıracaktır. Ayrıca, teşvik ve eğitim sisteminin tasarım ve yenilikçilik yeteneğinin geliştirilmesi üzerine dayandırılması, ülke genelinde Ar-Ge faaliyetlerine önem verilerek çalışmaların bu doğrultuda ilerletilmesi sektörün gelişimine katkı sağlayacaktır. Yüksek katma değerli ürünler olan teknik tekstil ve çok fonksiyonlu hazır giyim üretimine ağırlık verilmesi de sektörün gelişme alanları arasında yer almaktadır. Sektörün katma değer üretme kapasitesinin geliştirilebilmesi amacıyla sektörde teknolojiye dayalı rekabetçi yapının sağlanması teşvik edilmeli, ithalata bağımlı olarak gelişen tekstil makinesi alanında çalışmalara önem verilmelidir.

Sektör, Dünya Ticaret Örgütü uygulamaları ve Gümrük Birliği Anlaşması sonucu Uzakdoğu'nun işgücüne dayalı ürünleriyle rekabet

TEKSTİL VE HAZIR GİYİM SEKTÖRÜ

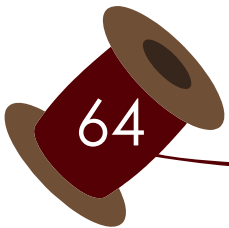
avantajını büyük ölçüde yitirmiştir. Küresel pazarda rakip ülkelerin izledikleri yöntemler dikkate alındığında sektörün rekabet gücünü yükseltecek önlemlerin alınması zaruridir.

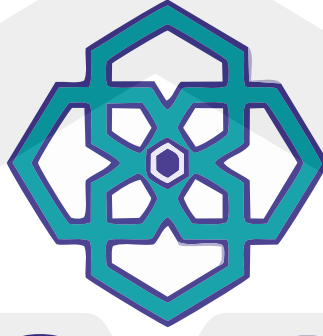
Ağırlıklı AB pazarına yönelik olarak fason üretim yapılan sektörün gelişme hedefi katma değeri yüksek, yenilikçi, bilgi ve ileri teknoloji içeren ürün ve hizmet sunumunu sağlamak ve ihracat kapasitesini yükseltmektir.

2023 yılında tekstil ve hazır giyim sektörlerinde dünya ticaretinin 1,3 trilyon dolar ulaşacağı öngörülmektedir. Ülkemizin bu sektörlerde dünya ticareti içindeki payını koruyabilmesi için 2023 yılında tekstilde 17,5 milyar dolar, hazır giyimde 22 milyar dolar ihracata ulaşması gerekmektedir birlikte ülkemizin 2023 yılı için 500 milyar dolarlık ihracat hedefi doğrultusunda sektörde 100 milyar dolar ihracat hedeflenmektedir. Bu doğrultuda yoğun bir çaba harcanması ve kamunun sektörün ihtiyaçlarına uygun destekler ile kamu-özel sektör işbirliği ile çalışmalar geliştirmesi gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Tekstil, Hazır Giyim, Deri ve Deri Ürünleri Sektörleri Raporu (2012/2), T.C Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Sanayi Genel Müdürlüğü, Sektörel Raporlar ve Analizler Serisi
- Tekstil Ürünleri İmalatı Ve Giyim Eşyalarının İmalatı, Proje ve İş Geliştirme Birimi İAOSB Haber Dergisi, Temmuz 2012
- DPT, 2006. T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı 9.Kalkınma Planı, Tekstil, Deri ve Giyim Sanayii Özel İhtisas Komisyonu Raporu.
- T.C. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2012. Sanayi Bakanlığı, Sektörel Raporlar ve Analizler Serisi, Tekstil ve Hazır Giyim Sektörü Raporu (2012/2) ve (2013/2).
- TC Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Türkiye Sanayi Sektörleri 2012 Yılı Değerlendirmesi
- TÜİK, 2013. Dış Ticaret Veri Tabanı, Erişim tarihi: 11 Ocak 2012.
- İTKİB, Yeni Rekabet Ortamında Türk Tekstil Ve Hazır Giyim Sektörü,
- İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi, Proje ve İş Geliştirme Birimi İAOSB Haber Dergisi,
- Tekstil Ürünleri İmalatı Ve Giyim Eşyalarının İmalatı, Temmuz 2012
- Avrupa İşletmeler Ağı İstanbul Merkezi İstanbul Sanayi Odası, Avrupa Birliği'ne Uyum Sürecinde Sektör Rehberleri, Tekstil ve Hazır Giyim Sanayi, Eylül 2010
- Uluslararası Sektörel Fuarlar, <http://www.fuartaqip.com>, Erişim tarihi: 14 Ocak 2012.

OKA

ORTA KARADENİZ KALKINMA AJANSI
MIDDLE BLACK SEA DEVELOPMENT AGENCY

Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı
Telefon:+90 (362) 431 24 00
Fax:+90 (362) 431 24 09
E-Mail:info@oka.org.tr

Adres:Kale Mahallesi Şükrüefendi Sokak No:2 Kat:3
İlkadım / SAMSUN

Amasya Yatırım Destek Ofisi

Dere Kocacık Mahallesi İğneci Baba
Sokak No:30 AMASYA
Tel : 0 (358) 212 69 66
Fax : 0 (358) 212 69 65

Samsun Yatırım Destek Ofisi

Kale Mahallesi Şükrü Efendi Sokak
No:2 Kat:6 İlkadım SAMSUN
Tel : 0 (362) 431 24 00 - 3200
Fax : 0 (362) 333 31 24

Çorum Yatırım Destek Ofisi

Gazi Cad. No:68 İl Özel İdaresi Meclis
Binası Valilik Karşısı Kat:4 ÇORUM
Tel : 0 (364) 225 74 70
Fax : 0 (364) 225 74 71

Tokat Yatırım Destek Ofisi

26 Haziran Atatürk Kültür
Sarayı C Blok Kat:2 TOKAT
Tel : 0 (356) 228 93 60
Fax : 0 (356) 228 97 60